Seek not to have things happen as you choose them, but rather choose them to happen as they do, and so you shall live prosperously.
—Epictetus.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903
Former Editor· Manilal Gandhi—1918-1956

Nothing could be done at all if a man waited until he could do it so well that no one would find fault with it.
—Cardinal Newman.

No. 1—Vol. LV. Friday, 11th January, 1957 REGISTERED AT THE G.P.O AS A NEWSPAPER. Price: SIX PENCE.

SOUTH AFRICAN LIBRARY 10 JAN 1957 SUID-AFRIKAANSE BIBLIOTEEK

REPORT ON PANDIT NEHRU'S AMERICAN VISIT

By Homer A. Jack who spent five days in Gettysburg, Washington, New York as a reporter for the 'Hindustan Times.'

Chicago, Dec. 25.

ALMOST half a hundred prime Ministers and heads of state have made the pilgrimage to Washington during the four years Dwight Eisenhower has been President. There never was, however, such a visit as the one Jawaharlal Nehru recently paid to the President. Originally an invitation in the summer of 1955 for the President to visit New Delhi, and twice delayed by the President's illness, the visit finally took the form of a marathon tete-a tete at Gettysburg.

Rarely has President Eisenhower or his government prepared for a visit so carefully. Rarely have such efforts in personal diplomacy been so obviously successful.. The tenor of American-India relations in recent years has been uneven and criticisms of Nehru have been sharp in recent weeks in America. Nevertheless, Nehru came, He talked. He conquered. This triumph occurred at a time when, since the Suez invasion, prime ministers and foreign ministers representing even America's erstwhile closest allies were not welcomed at the White House.

Important Outcome

The most important outcome of the Nehru visit was that the personal conversations between the Pandit and the President went off well. Men who knew both wondered what they could talk about for fourteen solid hours. They even wondered if Eisehower would be reduced to teaching Nehru golf or if Nehru would have to pass the time by teaching Eisenhower to stand on his head. Enough clues have emerged to lead to the conclusion that both men used their time well to explore common objectives rather than only argue obvious differences. They exchanged political realities which condition their national positions, making the latter more rigid than probably either man would prefer. In the very informal atmosphere of the President's farm these two world leaders get to know each other and to admire each other. Each was prepared to think the best of the other—which may not have been true when Nehru and Truman met in 1949.

The question has been asked of the Gettysburg talks if Eisenhower converted Nehru—politically—or if it was the other way around. However, the whole purpose of the visit was conversation—communication—and not conversion. They found that they spoke the same language—not only English but peace. Nehru admitted later in Canada that it was difficult to deal with the Russian leaders because of the presence of interpreters and the slowness of translations. On a language level at least it was easier for Nehru to reach the mind of the President. All evidences point to the happy result that the conversations were on a warm emotional level also.

Controversial Character

Another favourable outcome of the visit was Nehru's impression on the

(Continued on page 4)

A BREAK IN THE COLOUR BAR

THROUGHOUT the continent of Africa, there have arisen, here and there, white men and women big enough to ignore their governments, to defy the colour bar, to show courage where courage hurts.

One such is Mrs. G. G. Coleman. creator of the Little Theatre of Bulawayo, which inaugurated and sponsored the African Eisteddfodau; creator more recently of the Alpha Secondary School for Africans: two ventures, both unique of their kind, standing in sharp relief against the background of the colour bar.

At present on a visit to this country she gave, in an interview with 'Peace News', some impressions of life in Southern Rhodesia.

"Things for the African are no better since Federation; the colour bar is everywhere, as in South Africa, but it is more insidious. There is the hollow pretence of partnership."

The African in Southern Rhodesia could enter no restanrant, hotel, cinema or place of entertainment; he slept eight, ten or even fifteen in a room with no privacy; his wages, perhaps £3 or £4 a month were a bare subsistance.

The selected African, chosen and trained to take charge of an African school received after training £25 a month; the white man doing the same work received £80-£100 a month.

For white children there was compulsory free education: fees had been introduced into secondary

(Continued on page 3)

INDIAN OPINION

FRIDAY, 11TH JANUARY, 1957

Not Clever Enough

GENEROSITY is a virtue South Africans of all races have in common. Whenever a deserving call for help comes to any section of the nation it almost invariably evokes prompt responses. Thus, when the sorely-tried people of Hungary were involved in trouble with the thugs in charge of Russia's destinies at the moment, we were not surprised to read in the papers that South Africa was sending help.

But there is something a little peculiar about the enthusiasm shown for the refugees which must not escape notice. The Nationalist government and party are not cosmopolitan in their outlook nor have they in the past shown any enthusiasm for rallying to the cause of democracy anywhere beyond the Limpopo. When, then, they overwork themselves in trying to show everybody what democrats they are, we feel we would be quite justified to find out precisely what has happened—after making due allowance for customary generosity.

Let us start with the situation inside Hungary itself. There was no doubt that there is strong opposition to the communists and every true democrat will rejoice that this is the case and do all in their power to assist in the process. Since the Nationalists are not democrats we must not see in their generosity an expression of the democratic impulse. Here again, the situation inside Hungary might shed a little more light.

That unhappy land has for a long time been the bastion of reaction. The firmest friends of the Nazis in Eastern Europe were from Hungary. To this day fascists, Nazis and other reactionaries still plot and counterplot, not to restore democracy in Hungary but to win back their estates and their power over the peasants. Perhaps this might be the first clue to Nationalist interest in Hungary.

During the last war the record of the Nationalists was, in important essentials, similar to that of the forces of reaction in Hungary. So strong was this fellow-feeling that the Nationalists were full of contempt for the brave people of Holland who resisted the Nazi monsters.

The impression must not be got that the only opponents of communism in Hungary to-day are the reactionaries. The present resistance to communism comes overwhelmingly from real democrats. It so happens that the overthrow of communism might benefit the reactionaries as well. For our part we suspect that Afrikaner Nationalism's new-found enthusiasm for intervening in foreign quarrels is designed to spread the cause of reaction and not liberal democracy.

The second reason is more sinister, in our view, and explains why even so noted a champion of oppression as Pretoria University has seen some of its students raise help for the people of Hungary.

Before going to America Minister Louw told South Africa that investment funds were not coming into the country from America, in particular, in desirable proportions. He blamed the liberals and others who "misrepresented" South Africa overseas for this. After an unfortunate appearance in the United Nations he spent a good deal of time in America meeting businessmen and trying to convince them that all is well with South Africa. Like the Prime Minister he told America that communism has its eyes on South Africa.

Now, we do not think the Americans are fools. We do not think they fell for the Louw line. We believe they knew better than Minister Louw that Nazism is as wicked an ideology as communism. We believe (because they are fighting it in their own country) that they know that race oppression has its roots in the temper of the slave-driver and that race oppression in South Africa is the same bad thing that it was in Lincoln's America and which it was also in Hitler's Germany. Clever man that Minister Louw is, he must have realised that the wares he tried to sell to America were not wanted. Like a polished diplomat he decided to put that gloss on them which would make them appeal to American eyes.

Now, the Americans hate everything Red. If you go farther and say you hate even the very thought of Pink, the chances are that they might forget you are an enemy of the ideals they believe in—particularly when they have invested their money in your country. If the whitewashing is done skilfully enough the Americans might even begin to wonder if the fellow who overworks himself so much to turn Red into White is not, after all, a virtuous democrat.

The Nationalists see, in dramatising their help for the deserving Hungarians, one more chance to impress the sceptical Americans with their own democratic virtue. And, perhaps, also the rest of the world. Fortunately for mankind, the trick is not clever enough......

Thank God our time is now, when wrong
Comes up to face us everywhere
Never to leave us till we take
The longest stride of soul men ever took.
Affairs are now some size,
The enterprise
Is exploration into God.

—Christopher Fry.

Immersion Ceremony Of The Ashes Of The Late Mr. Manilal Gandhi

MR. ARUN Gandhi, left the shores of Durban on December 5, with the ashes of his father, contained in a silver casket, which was placed in a glass case. This casket was brought from India by Mr. Sorabjee Rustomjee carrying some of the ashes of the late Mahatma Gandhi.

Mr. Arun Gandhi reached Bombay on December 28, 1956, where he was met by members of the entire Gandhi family, the Prime Minister of Bombay, Mr. Chauhan and the president of the Bombay Indian Congress, Mr. Patil.

The leaders and relatives paid tribute to the ashes of the late Mr. Gandhi, by offerings of flowers. Prayers were held on the ship, and speeches were made by the Prime Minister and other leaders, paying tribute to the late Mr. Gandhi.

The ashes were then taken with deepest respect to "Mani Bhuvan" which is a home of mamy historical events. Here the president of the Mahatma Gandhi Memorial Fund, Mr. B. G. Kher received the ashes. They were kept here, for two days with prayers open to the public On Friday, December 28 the Governor of Bombay placed a wreath on the casket, and paid tribute to the late Mr. Gandhi. Prayers were conducted by Mr. Balkobajee, the brother of the well-known leader.—Vinobajee. Many well-known personalities were present.

Mr. Ramdas Gandhi and Mr. Arun Gandhi left Bombay on the evening of December 30, with the ashes for Allahabad. Here the ashes were immersed, where the three holy rivers, the Ganges, the Jamuna and the Saraswati meet and where the ashes of the late Mahatma Gandhi were also immersed in 1948.

Prayers were held at the Phoenix Settlement amongst a gathering of friends on the evening of January 1, 1957.

Treason Fund Is Legal

—Says Sponsor

"A STATEMENT by a senior official of the Department of Social Welfare may have given the impression that our fund has not complied with the law," a sponsor of the Treason Inquiry Defence Fund said.

This is incorrect. When the fund was established we planned to apply for registration under the Welfare Organisations Act, but we were informed by our legal advisers that the fund did not fall within the scope of the Act and that registration was unnecessary.

Counsel's Opinion

"The sponsors took the precaution of getting counsel's opinion. This opinion was that the objects of the fund were outside the provisions of the Act."

He added that the objects of the fund were to provide bail for the peolpe before the court, to pay the costs of the defence and to compensate the dependants of the accused.

Trustees of the fund are the Bishop of Johannesburg, Mr. Alan Paton and Dr. Ellen Hellman. They have appointed accountants as honorary auditors.

According to a senior official of the Department in Pretoria the Fund will not be able to collect contributions in the Union unless it is registered with the Department of Social Welfare as a welfare organisation, or gets a special permit from a magistrate.

Meanwhile, anyone who collects for the fund is liable to a fine of up to £25, up to a month's imprisonment, or both. Anyone who takes part in the management or control of the fund if it collects money before being registered, will be liable to a fine of up to £200, imprisonment up to six months, or both.

Mr. Kajee Re-Appointed On Hospital Board

Mr. A. S. Kajee who has been on the Advisory Board of the King Edward Hospital for the last 10 years, has been re-appointed for the year 1957. He is available at 26 Alice Street, Durban, Phone 25436, during office hours and at 25 Browns Drift Road, Riverside, Phone 833348 after hours.

A Break In The Colour Bar

(*Continued from front page*)

schools for African children. There were no secondary evening schools, or facilities for the education of Adult Africans To the European the adult African, whatever his capabilities, would always remain "boy."

Yet today the whole range of dramatic literature, Eastern and Western, have been placed within the reach of African talent at the Little Theatre Bulawayo. The Nativity Play, the Death of the Buddha, Romeo and Juliet, Abraham Lincoln, Cry the Beloved Country. These works, and many more, have come to life upon its stage.

"I had always been interested in drama" said Mrs Coleman, "The Africans are such wonderful natural actors. The Little Theatre just grew."

Today, between 6 and 9 p.m one hundred and twenty African students, young men and women between the ages of 16 and 40, after a heavy days work, with perhaps five miles or more to cycle at each end, crowd to the Alpha Secondary School for study.

In rooms of a primary School lent by the Educational authorities—this is the extent of official help given—with the assistance of an entirely voluntary staff of 24, mainly Europeans, they work eagerly through the Junior Certificate and matriculation syllabus.

Some take the examination; some pass; but more important is the development of the innate qualities and abilities of the African, and the opening of his vision to a wider culture.

'Some Africans asked me to give them lessons in English," she explained, "and so in a very small room, with little light, no blackboard, and very primitive conditions it happened." It is the only school of its kind in the Federation."

But overshadowing all things is the colour bar.

She recalled a visit to one of the cinemas in Southern Rhodesia. A few seats are reserved for Coloureds and Indians; none are reserved for Africans.

She and her daughter, sitting with some Coloured friends in these seats, were informed that they would be ejected by the police.

Quietly, with sly humour, she picked up the theatre telephone, dialled the police number, and said politely: "Would you please come to eject us as soon as you are able; we are tired and wish to go home."

The African in the Federation had little hope of relief, or redress, through official channels. Strike action, taken recently in the Northern Rhodesian Copperbelt, had resulted in the use of tear-gas against non-violent strikers, widespread panic, more than one hundred injuries, and a further lowering of wages for many.

Questioned concerning the cost to herself of the stand she was taking, she replied with a smile and characteristic self-effacement: "I wouldn't anyway wish to join in the cocktail parties."

A sense of disappointment, depression and even despondency had possessed her while in Britain. The complacency, smugness and ineffectiveness of the life she saw around her made her long to return to the students whose affectionate letters she treasured.

"Could Play For S.A." —But For Apartheid

THREE non-European cricketers —Basil d'Oliviera, the captain, all-rounder Cecil Abrahams and wicket-keeper G. Abed—would be in the South African test team which played England at the Wanderers if it were not for apartheid in the Union, the manager of the departing Kenya Indian team, Mr. Hassnally M. Rattansi, said at Jan Smuts Airport.

The 16-member team left in the B.O.A C. aircraft for Nairobi after playing three tests (two losses, one draw) and eight other matches (six wins, two draws) against non-European sides in the Union.

The team visited the Wanderers to see the test there.

Members said they had not suffered any major embarrassments as a result of apartheid, though it was degrading to have to use separate entrances at post offices and railway stations.

They stayed with Indian, Malay and Coloured families during their visit.

The nearest they came to an "incident" was at the Wanderers, wicket-keeper Shakoor Ahmad, a member of the 1954 Pakistan test team said.

Several of them brushed past a ca[illegible] were threatened by the European owner, who desisted when they told him they were from East Africa.—'Star.'

Report On Pandit Nehru's American Visit

(Continued from front page)

American people and the American press. He arrived in the United States distinctly a "controversial character," and yet he left five days afterwards with a basically friendly press. He was widely heard and seen by the American people over television and he was mercilessly questioned by American journalists at a large press conference (also televised). He triumphantly survived both experiences. He emerged as a warmhearted statesman who was the heir of the universally-revered Mahatma Gandhi Americans didn't suddenly agree with everything he said, but they liked him. He was not the tight rope walker they read about in the magazines or saw caricatured in the newspapers.

A third favourable outcome of the visit was the visible emergence of new common ground between India and America. Nehru found Eisenhower not to be completely war-minded and Eisenhower found Nehru not to be entirely communist-inclined. A new climate of trust leading to an era of broad understanding was discovered Their agreement in goals far overshadowed certain difference in method. The timing of the visit could not have been more auspicious. Had the President not been sick last July and the visit taken place then, there may have been serious differences of goals and methods. With India's disenchantment of Russia by recent events in Hungary and equally with America's disenchantment of Britain and France by recent events in Egypt, both men were ripe to rethink hitherto rigidly-held positions Whereas six months ago Eden was a bridge between Eisenhower and Nehru, today ironically Nehru emerges as the bridge between Eisenhower and Eden!

Chou En-Lai

What practically emerged from the visit? Nehru will try even harder to induce Chou En-lai to release the remaining American prisoners in China. Nehru knows that Eisenhower is prevented politically from making further steps toward easing American-Chinese tensions until this step is accomplished. After that Eisenhower may slowly relax the ban on American reporters going to China and, in time, the ban on trade with China, Eisenhower may now have better reasons for remaining outside the Baghdad Pact. He was certainly given better reasons by Nehru. On the other hand, Nehru might support more wholeheartedly the new American proposals in the United Nations Disarmament Commission. Eisenhower is ready, it has been reported, to arrange for a huge, long-term loan for India, reportedly around 550 million dollars. This is still very much in its initial stages. It would not be outright economic aid, but a loan. Interest might be paid through subsequent gifts to India if a more ambitious economic aid programme for India can get through Congress at a later date.

One outcome of the visit which many had hoped for was Nehru's active mediation to solve the whole range of problems in the Near East While Nehru admitted in America that the dangers of widespread war are still very much present in the Near East, he gave little indication that he was in a position to lessen those dangers. The possibility of world conflict is as great here as it was in Korea, Formosa, or Indo-China. In all three instances, Nehru risked the wrath of all sides by determinedly trying to widen the area of peace and helping to negotiate a settlement. He gave indications in Washington and at the United Nations that he would use his influence (which is considerable) on President Nasser to advise moderation in negotiations leading to the reopening and future use of the Suez Canal It would seem that Nehru more than any other world leader, including Eisenhower, is in a position to use his great pressure and greater moral leverage with the Arabs, including the Egyptians, the Israelis, and the waning British and French power to help arrange a permanent settlement which would go beyond the Suez issue itself. This settlement would probably not be wholly pleasing to any of these nations (or to Russia or America) but such a compromise would appreciably lessen the dangers of a third world war.

Hungary

In Washington and New York, Nehru had something of relevance to say about the Hungarian uprisings. Part of what he said was in defence of the Indian position in the U N. which has been severely criticised in America. Part of what he said was in answer to questions about the use of Gandhism by satellite people. At his Washington press conference, Nehru was asked if "the technique of Mahatma Gandhi of passive resistance could be used successfully by the Hungarian people." Nehru replied: "I can't give a reply about what might happen in Hungary or any particular place because I am not adequately acquainted with the background in the sense of when people apply technique they must, to some extent, be trained in it; they must, to some extent, understand it. There is always a danger of superficially applying a technique and not adhering to it and thereby falling between two stools; but I do believe that the type of technique is not only effective but, if I may say so, in the long run more effective than other techniques, if people have understood it and can do it in an organised way."

Visit India

Nehru's brief five days in the United States did not give him much time for interviews The heads of the Cooperative League did see him for twenty minutes in New York City to acquaint him with the breadth of the co operative movement in the United States and of their eagerness to continue to help the cooperative movement in India Then a delegation of five Quakers, headed by Lewis Hoskins of the American Friends Service Committee, saw him in his presidential suite 35 stories up in the Waldorf-Astoria Hotel, The deputation began the interview by suggesting that they have a period of silence with Nehru to help relieve the pressures on him. Then they discussed problems of American-Chinese relations and asked what American Friends could do. Nehru knew of the British team of Quakers who visited China. They expressed the hope that a similar American team could visit China as soon as Americans are allowed by both countries to enter. They also brought to Nehru's attention the Gandhian movement in Montgomery, Alabama, against bus segregation. This came to its climax and Negroes were for the first time beginning to ride the buses in an unsegregated manner just as the Quakers were talking to Nehru. He indicated that he had not heard of this movement. They hoped that Dr. Martin Luther King, Jr., and perhaps other Montgomery leaders, could visit India in an effort to strengthen Indian-American relations. They finally discussed certain British and American projects in India sponsored by the Friends.

Old Friends

At the reception for Nehru at the United Nations, he met his old friend, Roger Baldwin, who for many years was head of the American Civil Liberties Union and now is at the United Nations heading the International League for the Rights of Man. They first met in 1927 at the Congress of the League Against Imperialism in Brussels and they worked closely in Geneva. At this reception, Baldwin nostalgically told Nehru: "Jawaharlal, many things we fought for together thirty years ago are now coming true." Nehru smiled and replied: "But it is slower than we thought." Nehru met briefly a few other old friends of Indian freedom in America, such as Norman Thomas and J. J. Singh, and many newer friends of India, such as Mrs. Eleanor Roosevelt, Walter Reuther, Chester Bowles, and Adlai Stevenson. At the U.N reception Nehru also met again Michael Scott who has been shaken by the mass trials of many of his friends in the Union of South Africa. Scott had no time given him to talk to Nehru, but he told others of the "cold, calculated defiance of the United Nations by South Africa, not for weeks as Hungary has, but for years."

The five days Nehru spent in the United States in December add up to unbelievable and unqualified success. History may well remember the glow of Gettysburg as a turning point in American-Indian relations. It is hoped by some Americans that the Nobel Peace Prize Committee in 1957 may not forget. No world leader has worked harder, travelled farther, or achieved more for world peace in the past decede than Jawaharlal Nehru.

Asian Countries Form Committee To Study Legal Questions

SEVEN countries — Burma, Ceylon, India, Indonesia Iraq, Japan and Syria—have set up an Asian Committee to study international legal problems and make recommendations to the International Law Commission. The committee is the result of a proposal made by Burma at a meeting of the Commission in New Delhi two years ago, and it is constituted, initially, for a period of five years. Its tasks will include the study of international legal problems raised by its members, and the promotion of exchanges of views and information on questions of common interest.—UNESCO.

"South Africa's Policy Of Apartheid—Unacceptable"

VI—The Increasing Bitterness And Growing Resistance

IT is of great importance that the present president of the Congress is a very excellent man with a strong sense of responsibility: Luthuli. Luthuli is a Zulu His father was a heathen who was converted to Christianity. He became a missionary. Albert received his education at Adams College and became a teacher. When he was 37—in 1935—the members of the Abase-Makolweni tribe in the valley of Groutville asked him to become their chief.

For seventeen years Luthuli was chief. In 1948 he participated in a conference in India as representative of the Christian Council of South Africa and lectured to the Congregationalists in America. When he returned to South Africa he began to play a part in the work of the African National Congress in Natal. In 1952 he became the chairman of the Natal section. The Secretary of the Ministry of Native Affairs summoned him to Pretoria and put the following ultimatum to him: to resign as chief of his tribe or to resign as chairman of the Natal section of the Congress and to give up all relations with the non-violent resistance campaign.

The relations were regarded by the Natal Provincial Council as a disloyal attitude towards the state. The reply of Luthuli was clear: "I refuse. I regard non-violent passive resistance as a non-revolutionary and therefore absolutely legitimate and humane political method for a nation which is denied every effective form of political representation. Therefore I see no essential contradiction in the double leadership of my people." On 12th November 1952 Luthuli was dismissed as chief of his tribe" In a four page pamphlet Luthuli accounted for what happened.

The title was: The way to freedom runs via the cross! It was a confession of faith. Just one quotation: "During the past thirty years I have tried with great zeal and patience to work for the welfare and progress of my people and for peaceful relations with other sections of our multi-racial society. In the attempt I have always followed the way which liberal minded people have rightly regarded as the way of moderation. What has been the result of my many years of moderation? Has there been mutual tolerance and moderation on the part of the Government regardless of the question whether it represented the Nationalist Party or the United Party? No! On the contrary, the past thirty years have produced the greatest number of laws which have limited our rights and progress until we have now reached the stage where we have almost no rights any more."

By

Ds. J. J. BUSKES

(Continued from last week)

A month later the fortieth annual meeting of the African National Congress was held in Johannesburg. Until 1949 Xuma, a doctor who had studied in America, was president of the Congress. However, he was regarded as too moderate. He was succeeded by Moroka, also a doctor and at the same time a farmer, a wealthy man. But he was also regarded as too moderate, In Johannesburg Luthuli was elected president. He said: "What awaits me in the future I do not know. It may be ridicule, imprisonment, the concentration camp, beatings exile or even death, I can only pray Almighty God to confirm my decision so that not one of these horrible possibilities will keep me from doing all I can for the sake of the good name of my dear country to make that country into a real democracy."

A weekly put him a number of questions. I mention a few together with Luthuli's replies.

Do you think there is something which joins Africans and Indians?

Yes, our immediate aims are same.

Do you regard communism as a serious threat to South Africa?

No, the character of our movement is much more nationalist than communist. There is room for all political groupings. At the moment we are trying to rise from the mud and we cannot say in what direction we will go from there. As for myself I would like to go in the direction of socialism in the English meaning of the word.

Has South Africa a future?

Yes, I am convinced that the different races can live in peace with one another but they will have to relinquish selfishness and fear.

Luthuli is convinced that the Africans will have to win their rights and freedom for themselves. He is thankful when certain groups of Whites work in the right direction but the struggle for the liberation of the Africans is essentially an African struggle. This struggle must be fought as a fight for justice with non-violent means. At a mass meeting Luthuli said: Let us never be guilty of violence not even when we come across extreme provocations! To him non-violence is not only a technique but also and in the first place a principle of life.

Luthuli is a convinced and devoted Christian. His simple almost childlike faith corresponds with his humour and his humanity. To serve his people he gave up his lucrative position as tribal chief. That cannot be said of the previous leaders of the National Congress. Luthuli knows that he has to co-operate with many who do not share his views. That does not ease his position. Some say that he is used as a parade horse while others try to achieve the leadership. Luthuli knows this and when I asked him whether that was indeed the case I only got a smile for an answer. His desire is to make the resistance movement conscious of its responsibility and to prepare it for positive and non-violent action.

At the beginning of 1955 Luthuli fell seriously ill. Because he was forbidden to enter Durban, Cape Town and Johannesburg the Government had to be asked leave to take him to hospital in Durban. There I visited him. He was still very ill. With childlike joy he told me that all over South Africa prayer meetings were being held for him. And with emphasis he asked me whether we in Holland would pray for him and for the resistance movement so that they may find the right way: no hate, no bitterness, no violence. My friend Arthur Blaxall who knows Luthuli well and of whom I hope to tell something later on told me that he has never yet met an African in whom he has more confidence than Luthuli.

When such a man is treated by the Government as a dangerous revolutionary then there must be something wrong with democracy in South Africa of which Strydom says that nowhere in the world can more democracy be found.

1952 the African National Congress decided on an action of passive resistance against the apartheid laws. They did so in co-operation with the Indians and the Coloureds. Some Whites—among others Patrick Duncan, the son of a previous Governor General of South Africa—also participated.

Eight thousand men and women consciously broke the apartheid laws. They sat on benches and in railway carriages which were meant for Europeans only. Without any resistance they let themselves be caught and served their sentences. More than five thousand volunteers went into prison

The movement bore a religious character. Prayer meetings were held before the start. Thus in Port Elizabeth two thousand Negroes stood in pouring rain for a few hours on a Sunday morning before the action began praying for the campaign. In the location of Port Elizabeth a thousand women held a prayer meeting. The people of the resistance wore the colours of the Congress: black, green and yellow, the Africans are black, the land is green and the gold is yellow! They sang the African anthem: May the Lord protect Africa! They clenched their fists with the thumbs up: the clenched fists are the symbol of determination, the thumbs up, the symbol of freedom. They shouted: Africa, Africa!

(To be continued)

FOR SALE

Fruit Shop for sale as a going concern at Bank Station. Immediate occupation. Consisting of a Fruit Shop with living rooms, store room. Good European and Native trade. Indian School near by. Long lease. Apply for further particulars, Goodwill etc from:

Tip Top Fruit Market
(E. M. Nosarka)
P O Box 9, Phone 12 Bank, Tvl.

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones?

Surely a NEW INDIA PROTECTION POLICY, the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The

New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:

Rustomjee (Pty.) Ltd.

140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.

NEW NYLON SAREE MATERIALS

—JUST ARRIVED—

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd

Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.

Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.

Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.

Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.

Coloured Georgettes 45" 3/11yd.

BLOUSES

Printed Georgette and Bemberg Skippers. Huge range now at clearing Prices.

Real Benares and Jari Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.

Georgette Jari Work Sarees All colours. £4-10-0

Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0

CHILDREN'S SCHOOL WEAR

Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks. Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.

CHAMPALS!

Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair

Also Leather 8/6 & 10/6 pair

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

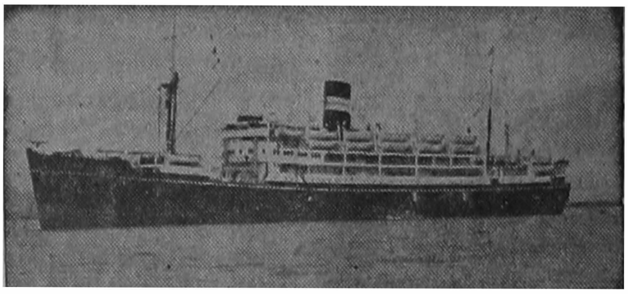

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala due 30th Jan. 1957. Sailing 4th Feb. 1957. For Bombay.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES: DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food	£92—0—0
Second " " " "	£60—15—0
Third Class Bunk	£31—10—0

Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £4—18—0
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—6—0

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

African Viewpoint

Dr. Blaxall And The All-In Conference

THE current number of the "Christian Quartely"—the organ of the Christian Council of South Africa—contains a reasoned article in which Dr. Blaxall discusses the Bloemfontein conference. He ends his contribution by suggesting that the Interdenominational African Ministers' Federation, the Christian Council and the Federal Missionary Council of the Dutch Reformed Church should be co-sponsors of the conference to bring into being the new alignment of forces called for at Bloemfontein.

By

JORDAN K. NGUBANE

The proposal is a sound one —both in the sense that it is in keeping with the spirit of the Bloemfontein conference as well as because it is courageous.

At Bloemfontein the African delegates called for "a positive alternative to apartheid" as the only way of returning the country to the path of peace and security for all. They saw in the creation of a united front of all anti-apartheid forces the most effective way of bringing about the changes they desired.

Now we should be clear about what the Bloemfontein call was and what it was not. Apartheid is a philosophy of life, giving form and direction to men's activities in the political, economic or social fields. To be effective, opposition to it must not be confined to one particular field. Up to now opposition has been confined largely to the political side.

This has produced a situation where the Afrikaner people in particular and White South Africa, generally, have seen in apartheid a costly but effective guarantee of political survival for the White skin.

At Bloemfotein the leaders of the African people assessed apartheid from different premises. Because apartheid was a way of life, its central thesis that race determines a people's destiny came to be seen as the exact opposite of the Christian evaluation of the human personality where the individual has an importance in relation to his God which is greater than the group's.

From here the Africans preceded to argue that apartheid offends against moral decency and that opposition to it can be successful only if it takes the form of moral protest. It was this consideration which drove the conference to the decision to call for a united front of all anti-apartheid forces.

The nature of these forces, however, is such that a purely political call would not appeal to them; or, would not evoke the desired response. The call for a movement of moral protest is something quite different. Churchmen, politically-minded people, workers and all can join in effective opposition to a moral evil.

The Bloemfontein call, then, was not merely a demand for political action. It was essentially an appeal to the Christian conscience on every side of the colour line. The Africans believed that this conscience exists in the Dutch Reformed Church as well. To the extent that Dr. Blaxall's suggestion takes cognisance of this belief it is in keeping with the spirit of the conference.

African beliefs in the existence of this conscience in the Dutch Reformed Church as well do not preclude the possibility of the reality of race creating almost insurmountable barriers for the DRC Christian. For my part I doubt very much if the Dutch Reformed Church is ready to consider the reality of Christian brotherhood in a mixed community as of greater importance than the reality of race. For this reason, the fear is strong in me that the Dutch Reformed Church would refuse to co-sponsor a conference designed ultimately to oppose the racio-political doctrine embraced by many of its adherents.

People who know better have expressed the view to me that the Africans mould be wasting their time if they approached the D.R.C. on the question of sponsorship. But the act of approaching them in itself would be proof of a genuine African desire to solve the race problem through consultation and negotion. If the Church rejected that, the African side would not lose anything. On the contrary the onus would be on the Church to furnish alternative bases for the solution of the race problem.

Of course the consequences for the DRC of such a refusal to co-operate in a movement of moral protest would be shattering on world opinion. The intention of the Africans was not to give the DRC a bad name. If the DRC elects to have it, it must be made quite clear that African interests lie in seeing the Church not a pariah in the world community of Christians. We would sooner have the Church respected and loved as much within the country as without than see it branded an agent of the oppressor or the fount and head of race hatred. Because this is the case we have the responsibility to give it every opportunity to choose whether or not it will make constructive contributions to the solution of the race problem.

On the other hand the choice of the Christian Council and the Dutch Reformed Church leaves out an important section of Christian opinion—the Roman Catholics. It would be a fine thing if the Conference was sponsored by the solid body of Christian opinion in this country. The addition of the Roman Catholics to the list of sponsors (who themselves are already in the forefront of the fight against the values of life preached by the apartheiders) would reinforce rather than weaken the cause we all have at heart.

The political leaders of the African people have wisely decided to leave the clergymen to carry out their plans in the light of their own experiences. This gives weight to the view that the conference asked for at Bloemfontein is really a movement of moral protest and as such should commend itself to all men of goodwill in all camps.

Events since October have taken a course, within the country, which gives urgency to the need to call the conference. Delay would mean that it would eventually be called shortly before the general elections or some time thereafter. If called before, the atmosphere would be anything but desirable for that calm needed for the succeseful tackling of the country's biggest problem. Calling it after the elections might mean that the conference comes only to find the African in a diferent mood.

We are all going through extremely difficult times. But let us lay solid foundations to ensure that when the storms which rage over the land have blown over it will be possible for Black and White to meet, sit down together and talk things over. I have the fear that if we postpone laying these foundations we shall find, to our cost, that history has not waited for us.

Khruschchev Says He's Stalinist

NIKITA KHRUSHCHEV, who led the movement to desanctify Joseph Stalin earlier this year, now says he is Stalinist and proud of it.

Press reports concerning the Kremlin's New Year's eve party relate that Khrushchev praised Stalin as "a great fighter against imperialism" and a "great Marxist."

"The imperialists call us Stalinist," he told the party. "Well, when it comes to fighting imperialism, we are all Stalinists."

He is reported to have said: "I grew up under Stalin. Stalin made mistakes, but we should share responsibility for those mistakes because we were associated with him."

Light on the Chinese Communist attitude toward the issue came a few days ago in an article in the Peiping People's Daily,' which said Stalin's errors were secondary to his "colossal" achievements.

The article objected to the term, "Stalinism," stating that if it had any meaning it was primarily "Communism." The Communist publication complained that to talk of "Stalinists" and "Anti-Stalinists" as Marshall Tito has done tends to split the ranks of the party.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. 'Phone 33-1654.

Famous Educational Annuals For 1957

NOW ON FOR SALE—FULLY ILLUSTRATED
JUST ARRIVED

An Ideal Gift For Boys And Girls

DON'T DELAY

GIRLS ANNUAL: New Stripe, Stories, Hobbies—Illustrated	10	6
EAGLE ANNUAL: Sports, Adventures, Stories Etc.—Illustrated	10	6
SOCCER GIFT BOOK 1956-57: Full Plate Coloured Photos—Articles—Illustrated	10	6
EAGLE SPORTS ANNUAL: Stars of Sport in Words and Pictures—Illustrated	7	6
SWIFT ANNUAL: Exciting Picture Stories—Jokes Etc.—Illustrated—	7	6
RIDERS OF THE RANGE ANNUAL: Featuring Jeff Arnold & Luke—Illustrated	7	6
ROBIN ANNUAL: Stories, Poems and Puzzles—Illus	6	6
DONALD DUCK ANNUAL:—Illustrated Coloured	7	6
RAINBOW ANNUAL: Coloured Illustrations	7	6
TOM THUMB RETURNS: (Illustrated)	4	6
DAVID'S FABLE BOOK "	4	6
BABAR THE KING "	4	6
BABAR'S TRAVELS "	4	6

D. ROOPANAND BROS.
(MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS
Phone 20707. — P.O. Box 2524.
85 VICTORIA STREET, DURBAN.

FOR...
RUBBER STAMPS
AND
PRINTING
CONTACT
STANDARD PRINTING PRESS
GENERAL PRINTERS AND RUBBER STAMP MAKERS
73 BEATRICE STREET, — DURBAN.
PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.
TELEGRAPHIC ADDRESS "QUICKPRINT"
ESTABLISHED 1927.

JUST OUT JUST OUT

Saint Mira

By T. L. VASWANI

Though the name of Mira is a household word among Indians and her songs are sung everyday in a thousand shrines and a million homes, very little is known of her life beyond the fact that she renounced the joys and comforts of a palace for the hardships of the life of a wanderer in quest of Shri Krishna.

In words at once vivid and soul-stirring, the author of this beautiful volume portrays the inner spiritual experiences of Mira, her suffering and search, the purity of her character and her undismayed heroism and courage.

BEAUTIFUL GET-UP — LIBRARY BINDING
A Book You Must Buy For Yourself And Also Present To Your Friends.

TEN SHILLINGS PER COPY

Other recent books by Sri T. L. Vaswani which will interest you:

KRISHNA: Stories and Parables	5s.	6d.
GITA: Meditations	10s	6d.
A Prophet of the People	5s.	6d.
In the Footsteps of the Buddha	2s	6d

Send your order with proper remittance to:

H. P. VASWANI,
91 BHULABHAI DESAI ROAD,
BOMBAY, INDIA.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.
(PTY.) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING CO. LTD.
ESTABLISHED 1923
Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants
—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESB

Governor-General Calls On People To Work More For Others

THE Governor-General, Dr. E. G. Jansen, in a broadcast message on January 1 said:

My message today is an attempt to draw the attention of everyone of you to the personal responsibility in life of every individual.

We must realise that what is past is past and cannot be changed. We must enter the New Year with courage and faith determined to serve our fellow men. If we have messed up things in the past we should endeavour to make up for it in the year before us by a clean and honourable life.

We live in uncertain times in which we do not know from day to day what may happen. We must be prepared to meet any eventuality and therefore the faith and spiritual powers that are in us must be strengthened.

Let us then live up to the vow in the New Year and make certain that we do not, by our way of life, contribute to the chaos and uncertainty which are so evident in all parts of the world.

A responsibility rests on each one of us—a personal responsibility. I take it that everyone would like to improve conditions in our country and in the world.

Well, we can be of assistance by everyone of us beginning with himself. Few people realise the importance of the contribution which every individual makes to the general and spiritual and material state of affairs.

The general state of affairs is the sum total of individual lives. If the individual lives are right then the general state of affairs in the country will also be right in every sphere.

If we are desirous of helping to improve conditions in our country and in the world then everyone must begin with himself.

"The life and conduct of every individual affect not only himself but also his family, the community and all the people.

"Let us see to it that in the New Year our lives and conduct are such as to be a contribution to the betterment of conditions in our country and in the world and that service of our fellowmen be our aim and object.

"We have seen what is happening in Europe and in other countries including our own. There are dangers threatening from without and within.

"If we want to successfully combat those dangers everyone of us must see to it that his way is kept clean and that he is prepared to meet with any eventuality."

Responsible Daily Slates Justice Minister For Treason Trial Arrangements

A LEADING article in the "Cape Times" of December 21, 1956 has the following to say on arrangements for the "treason" trials in Johannesburg:—

THE Minister of Justice cannot simply shrug off all responsibility for the confusion and resultant disorder which has occurred at the mass treason hearing in Johannesburg. Complacent statements about the police doing their duty and hostile attitudes not being tolerated are not enough.

It is as much the duty of the Minister and his Department to prevent breaches of the peace as to put them down when they occur. And the surest means of preventing breaches of the peace is not to allow situations to arise which might provoke them. When the Government decided to hold this mass court hearing in so dramatic a manner it must have realised that intense public interest and high feeling would be aroused. It must have foreseen that there would be many technical difficulties involved in bringing 150 people, their legal representatives, Press and public together in one courtroom. It must have appreciated that unless very great care were taken with the physical arrangements the court might be hampered and delayed in its work, the 150 prisoners put to unnecessary extra inconvenience and even suffering, and a dangerous situation created. It must have considered the consequences of holding the hearing in the centre of a crowded city where race tensions have for some time been unhappily apparent. Yet there was little evidence of careful forethought in the preparations for the sitting of this historic court; nor do the arrangements for control of the crowd whose presence was inevitable seem to have been very thorough.

Slapdash Preparations

And the Government cannot claim that the slapdash last-minute air with which the preparations for the hearing were carried out was forced by any lack of time. The arrests took place more than a year after the police raids of which they are said to be the sequel, and the warrants for those arrests were signed nearly a month before they were made. The public should be given an early explanation for what seems to have been at least lamentably tactless handling of the crowd outside the Drill Hall.

Created Situation

But even if this is forthcoming it cannot be accepted as excusing the Government that some public servants may have failed to exercise their imagination, that some policemen may have exceeded their duty, or that elements in the crowd at the Drill Hall may have behaved irresponsibly. Having created a situation fraught with the most dangerous possibilities, a heavy onus rested on the Government to ensure that the situation did not get out of hand.

Side Issue

An interesting side-issue presents itself, too. Oversea journalists have been treated to the spectacle of lawyers and advocates having to scale high railings to gain entrance to the courtroom. They have been jostled themselves by the police, seen Press photographers roughly handled, arrested, and their cameras confiscated without explanation, seen the treason suspects—who in the eyes of the law are innocent until proved guilty—herded like animals on show into a wire cage, heard a visiting Kenya policeman describe how he was hit over the head with a police baton, locked up and forced to expose the film of his cine camera, and have watched police charging up and down with batons and shooting into the crowd on what so far appears to have been not very great provocation and apparently without orders from any of the senior officers present. It will be interesting to see where the Government will lay the blame for all the adverse publicity these incidents are bound to earn for South Africa.

Treason Trial Prisoners Entertained To Farewell Concert

A HIGHLY entertaining concert was held at the Avalon Theatre, Durban, on the night of departure of persons appearing before the treason trial enquiry in Johannesburg beginning on the 9th January. Some of the leading Indian and African artists of Durban performed at the concert as guest artists.

The audience which packed the hall showed deep appreciation for all the items. The leaders in whose honour the concert was arranged appeared in the body of the hall after interval amid tremendous applause from the public. Chief Luthuli was absent owing to serious illness of his daughter who had to be removed to hospital.

Crowd At Station

The crowd was orderly and good humoured. Banners and sandwich boards reading "We stand by our leaders" were predominant among them. Women of all race groups formed a fair section of the gathering. So did a quota of professsionals and university men. The cries of "Mayibuye" were loud and full-throated as against the worried and tearful faces of the relatives of the "treason-trial prisoners".

While the Indian and African "treason prisoners" travelled together, four Europeans, Mr and Mrs. Eral Shanley, Mr. Jan Hogendyk and Mrs. Arenstein, travelled separately in the European section of the train. Police were conspicuous on the platform as well as on the train. About 6 uniformed police occupied compartments between the two groups of treason trial people, Europeans and non-Europeans.

Accountants, Secretaries, earning over £2,000 started by sending for the free book "The Way to Success." Backed by 47 years of specialised tuition, we guide your career, speed your success. Write to the School of Accountancy.

Communists Tried Hard To Win University Students In Hungary

Vienna, January 3.

WHILE young Gyorgy Martos and other school children of his age were unwittingly being subjected to Pavlovian attempts to warp their minds, thousands of Hungarian students in higher grades were more aware of the Communist efforts to win their allegiance.

In cross-section, the university and college students under Communism represented something new for Hungary. Many more sons and daughters of peasants and workers peopled the higher, Communist subsidized educational institutions, replacing the children of the discredited "Bourgeois" and the wealthy.

This was in keeping with the so-called Communist effort to "abolish class lines." But in every school, it was the children of Communist Party members who had the highest priority at enrolment time.

As in the primary grades, older students studied the Russian language. Day-after-day they heard cliches praising Stalin, the Soviet Union and Communism, and deriding capitalism, America and the West.

Much of their class time was taken up with political discussions which included such topics as "the history of the USSR," "The Life of Stalin," "The Life of Rakosi," "The History of the Hungarian Communist Party," and "Unemployment in the United States."

Those in the higher grades were more exposed to Soviet literature, art, and drama. And, being older, they were forced to engage in a familiar Communist practice—public "criticism and self-criticism"

A 24-year old economist, Imre Geohits, who was studying at Budapest University before he fled to Vienna, described one of the regularly-held confession meetings.

"There were twenty students in our self-criticism group," he said. "We would sit together and take turns telling of what books we read, the political views of our parents, and even what thoughts we had since the previous meeting.

"Once I criticized a student in my group by saying I had observed that he was not learning correctly, that he should study more intensely.

"But the student I criticized knew I did not mean what I was saying. Like everybody else, I lied.

"We then would criticize ourselves, saying that we had not yet reached the stature of true social beings. In other words, good Communists.

Communist-directed youth activities in Hungary were carried out largely through groups such as the "Labour Youth Organisation" In order to join this clique, a student-candidate had to have a "political background," for example, a father who "was always a Communist."

The military education that began when they were twelve and thirteen years old was intensified as Hungary's students reached the higher grades and universities.

Girls as well as young men did not escape military training and maneuvers One young woman, Gisola Jonas, who was a medical student in Budapest, told how she and the other female students in her class were sent to an army training camp at Diosjeno. Regular soldiers trained them in battle manceuvres and taught them to use pistols, rifles, machine guns, hand-grenades and other weapons.

The girl put that training to good use during the fighting in Budapest streets before she fled to freedom in Austria.

The Communists should not have been surprised that their decade-long attempt to wring allegiance from these sons and daughters of peasants and workers had failed. Just as natural instincts maintained the faith of young Gyorgy Martos and thousands of Hungarian children in their parents, so did strong family influences keep most older students from embracing Communism.

But there were other reasons: The strict governmental regimentation, the fear of the brutal secret police, the overt stripping of Hungary's parents, a knowledge of life in the free world, and—not insignificantly—a youthful impatience with the incessant and obvious propaganda of the hated foreign power which dominated their lives, the Soviet Union.

Most young student-refugees here have told of their sadness and reluctance to leave their families behind in Hungary. Many say they will return once Hungary is free again.

But many others here tell how their mothers and fathers insisted they escape to freedom and new lives in the West while there was still time.

Alan Paton To Appear In Court

MR. ALAN PATON, the South African novelist, who is at present on his way by road to the South African Liberal Party Congress at Cape Town, has been summoned to appear in the Durban Magistrate's Court on January 28 on a charge of having contravened a 1933 Provincial Notice by attending or taking part in a meeting of Africans on the 6th December 1956, without first obtaining the consent of the Mayor of Durban

Summonses under the same Provincial Notice were also served on Advocate H E, Mall, Dr. M. K Hathorn, Professor L. Kuper, who is also attending the Liberal Party Congress in the Cape, Miss Florence Mkize and Mr. Selbourne Maponya.

It is alleged that these people all addressed the meeting called by the Civil Liberties Committee on December 6.

Fr. Huddleston Wants M.C.C. Ban Against S.A.

IN a letter to "The Manchester Guardian" Fr. Trevor Huddleston has written:...

In view of the immense importance of the forthcoming trial on a treason charge of over 140 South Africans. I wish to reiterate a suggestion made long before this new horror broke upon us. It seems to me highly incongruous that England should go on playing cricket against (white) South Africa at this most crucial moment of racial tension. Treason trials—of the size and scope of the present one—have been unknown in peace time except in Nazi Germany and Communist Russia and her satellites. Would the M.C.C. have taken cocktails with Goebbels? Or played a friendly game with the S.S.? Or stayed in a hotel within a mile or two of Belsen? *Mutatis Mutandis* we are condoning the same kind of thing—for racialism is always racialism, and where racialism exists democracy is always a form of treason. I plead that, until South Africa accepts a new 'multi-racial' Constitution, the M C.C. should withdraw from any further engagements. No doubt this would be but a small demonstration of our disapproval. It might be surprisingly effective. In any case it would be right.

TEACHER WANTED FOR GRAHAMSTOWN INDIAN SCHOOL

Applications are invited for the post of teacher of Gujerati, Hindi and English at the above school. Salary £30 per month; a furnished house will be provided. Applicants must give qualifications, experience and personal particulars in detail.

Applications must be submitted in English and Gujerati to the Secretary, Grahamstown Gujerati School, 12 Bathurst Street, Grahamstown, South Africa,—and reach him on or before the 31st March, 1957.

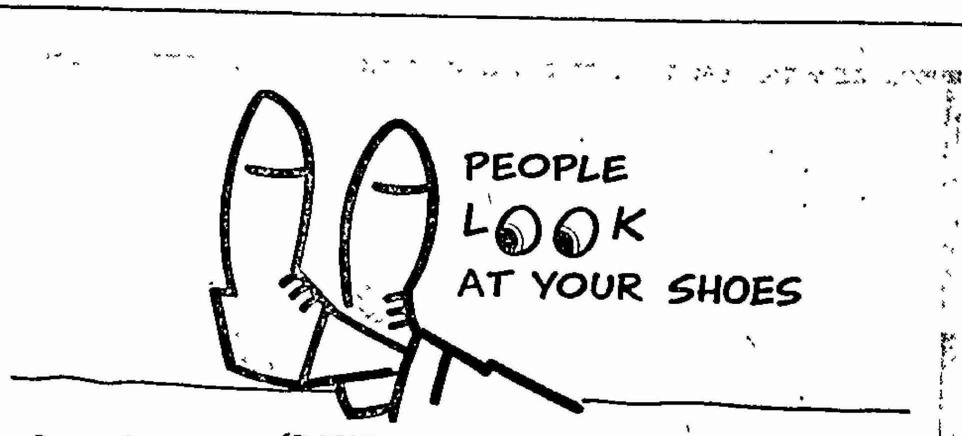

See they get 'NUGGET' Polish every day!

AA287

New Insurance Company Has Africans And Europeans On Board Of Directors

A NEW insurance company "formed to insure Africans only, which has both Africans and Europeans on its board of directors, is the first attempt at such a partnership in the Union and is a direct reply to apartheid," Senator W. G. Ballinger said in Cape Town.

"Far too little is known," he said, "about the tremendous strides being made, especially in commerce, by the African peoples. There are many flourishing businesses in the established townships and the site-and-service schemes.

"I know of one African at Dube, Johannesburg, who, in spite of being unable to write, has established a well-run restaurant, grocery and butchery. In addition, he has opened a plumbing business and a tailor's shop and has taken over a garage and service station.

"The same thing is happening throughout the Transvaal, the the Free State and the Cape.

"Africans are becoming an economic force to be reckoned with. Apartheid has engendered intense nationalism among them, and if Europeans do not accept partnership they will be the losers.

"Already at Ficksburg there is a move among Union Africans to combine with the Basutos to establish their own trading stores across the Caledon River.

"The new insurance company will derive its income from Africans. It seems fairly obvious that in investing its funds it will assist Africans to set up their own businesses."

The company, which has been launched with an initial capital of £100,000, has been called the African Horizon Insurance Co., Ltd.

Its chairman is Senator Leslie Rubin, Mr. M. B. Kossew is deputy chairman, and other members of the board are Mrs. Margaret Ballinger, M.P., Prof. Z. K. Matthews, Dr. J. S. Moroka and Dr. A. B. Xuma.

Negroes Ride Again

The year long Montgomery, Alabama, non-violent bus boycott has ended with full integration on the bus lines within the city.

A federal court order ordered an end to the segregation, and in accordance with plans reported in Peace News on December 21 by Dr. Homer Jack the boycott was called off and Negroes began riding the buses sitting where they pleased.

The Rev. Martin Luther King, leader of the boycott who based the campaign on the teachings of Gandhi, was one of the first Negroes to ride in white seats after the U.S. Supreme Court.

Most whites took the change-over with composure, many with downright good humour. Said a white bank teller of the jubilant Negroes: "They'll find that all they've won in their year of praying and boycotting is the same lousy service I've been getting everyday."

There were, however, two reports of buses being fired upon.

Farewell Luncheon To Kenya Cricket Team

The Kathiawad Hindu Youth Organisation, which is a very young body as yet, organised a grand luncheon in honour of the visiting Kenya Cricket Team. The luncheon was in the traditional Gujarati style, as far as the food was concerned, but the decorations, the tables and the seating was the best that modern ideas can hope for. Beautiful music was provided by local artistes and the youth themselves too. The visitors reciprocated by rendering a very fine performance, on the flute. Each member of the team was given a souvenir of an ash tray and a brochure of the Kathiawad Hindu Seva Samaj. This body of young people has done well in the short time that they have been in existence. It is to be hoped that as time goes on they will make good progress in the right direction, and that they will spread their wings and make it a body of all youth irrespective of class, colour or creed. Such organisations are very necessary in this land of ours.

TEACHERS WANTED

Two Teachers wanted to teach Arabic and Urdu. Apply stating qualifications to:

The Secretary, Madressa Islamia, P.O. Box 5075, Johannesburg.

Latest Records

			£2	1s.	3d.
Azaad	5	Records	£2	1s.	3d.
Aulad	4	"	1	13	0
Baap Re Baap	4	"	1	13	0
Baaz	4	"	1	13	0
Chakradaree	6	"	2	9	6
Dile Nadan	5	"	2	1	3
Hala Gula	5	"	2	1	3
Jagrati	3	"	1	4	9
Lal Pari	3	"	1	4	9
Kismet Ka Khel	4	"	1	4	9
Milap	4	"	1	13	0
Mustani	5	"	2	1	3
Musafir Khana	6	"	2	9	6
Nagin	6	"	2	9	6
Shree 420	5	"	2	1	3
Society	5	"	2	1	3
Udan Katola	6	"	2	9	6
Vachan	4	"	1	13	0
Yasmin	5	"	2	1	3

Union—Packing charge 2/6 and Rhodesia 7/6 Extra.

BHARAT
MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS
(Corner Grey & Lorne Streets)
286 Grey Street, Phone: 26070.
DURBAN.

BONES WANTED

We Pay £7 PER TON F.O.R. your Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

"Pack hoofs and horns separately. We pay 15/- per 100 lbs.

For Full Particulars write to:

THE BULLBRAND FERTILIZERS LTD.
SARNIA, NATAL.

Are You a subscriber of 'Indian Opinion' If not, Why not?

for shine

Sunshine comes right into your home when you use Sunbeam. It's tinned sunshine—giving your floors, stoeps and furniture the most wonderful, dazzling shine quickly and economically. White, light, dark for floors and furniture. Red, black, green for stoeps

Shines...and shines...and shines

9691 3

For an antiseptic to fulfil the exacting conditions of obstetric, surgical and medical practice it is not enough that it should kill the germs that are the cause of infection. It must also be safe in use, harmless to the delicate human tissues the germs invade. Such is 'Dettol'
In your own home, whenever infection threatens, learn from the hospitals — rely on Dettol.

DETTOL

THE ANTISEPTIC DOCTORS USE

44 9558 1

THE

QUEENSLAND INSURANCE

COMPANY LIMITED.

(INCORPORATED IN 1886 IN NEW SOUTH WALES)

TRANSACTS ALL CLASSES OF INSURANCE

Fire - Marine - Accident

Consult:

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

SPECIAL INDIAN REPRESENTATIVE

106 MANSFIELD ROAD, - - - - DURBAN.

P. O. Box 476. - - - - TELEPHONES 33683 & 47888.

*

જેટલું ખર્ચ ઘટયું તેટલું પાપ ઘટયુ, જેટલી કરકસર થઇ તેટલો ધર્મ થયો. જેટલી જરૂરીયાત વધી તેટલું પાપ વધ્યું.

—ગાંધીજી.

ઈન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

*

ઈન્દ્રીયનાં સુખ ક્ષણિક હોય છે, મનનાં સુખ બદલાઇને દુઃખ પણ બની જાય છે. પરંતુ ચીંતન પૂર્ણ સુખ જીવન ભર સાથ આપે છે.

—ગાંધીજી.

પુસ્તક ૫૫ મું—ખંક ૧ | તા. ૧૧ જાન્યુઆરી, ૧૯૫૭. | છુટક નકલ પે. ૬

અમેરીકાનો પત્ર

પંડીત અને પ્રમુખ

મી. હોમર જેક

(જેઓએ પાંચ દિવસ વોશીંગ્ટનમાં 'હીંદુસ્થાન ટાઈમ્સ' ના ખબરપત્રી તરીકે ગાળ્યા હતા તેમનું આ બે મોટા નેતા ઓની વાટાઘાટ માટેનું અવલોકન).

ચીકાગો તા. ૨૫-૧૨-૫૬

છેલ્લાં ચાર વરસના આઇઝન હોવરના પ્રમુખપણા દરમ્યાન લગભગ પચાસ જેટલા વડા પ્રધાનો અને દેશના વડાઓ વોશીંગ્ટન ની યાત્રાએ ગયા હતા. પણ એ બધી યાત્રાઓમાં છેલ્લી પંડીત નહેરૂની વોશિંગ્ટનની વિજય ભરી મુલાકાત ચઢી જાય. ૧૯૫૫માં પ્રમુખને ન્યુ દિલ્હી આવવાનું આમંત્રણ સૌથી પહેલા અપાયું હતું પણ પ્રમુખની માંદગીને કારણે બે વાર તે માંડી વળાયું હતું. આખરે પંડીત અને પ્રમુખની એક ઐતીહાસીક મુલાકાત ગેટીસ બર્ગમાં થઈ.

કદાચ ભાગ્યેજ આ પહેલાં આઇઝન-હોવરે અને આ દેશે પોતાના મુલાકાતી માટે સત્કારની આટલી કાળજી ભરી તઇયારી કરી હોય. અને વ્યક્તીગત મિલન બહુ જવલેજ આવું દેખી શકાય તેવું સુંદર ફળ આપે. હાલમાં થોડાક વરસો દરમ્યાન હીંદ-અને અમેરીકાનો સંબંધ અસ્થીર થતો જતો હતો. અને ટુંક મુદતપરજ અમેરીકાએ નહેરૂને વખોડયા હતા છતાં પંડીતે અમેરીકાનું આમંત્રણ સ્વીકાર્યું. તેઓ આવ્યા અને તેમણે વાટાઘાટો કરી અને ફરી તેમણે પોતાનું પ્રેમ ભર્યું સ્થાન મેળવી લીધું. આ બનાવ એવે વખતે બન્યો કે, જ્યારે સુઇઝનો મરમ પ્રશ્ન સામે પડયો હતો ત્યારે વડા પ્રધાન અને પરદેશ ખાતાના પ્રધાન તેમજ અમેરીકાના નજીકના મીત્ર દેશો ના પ્રધાનો કે પરદેશ પ્રધાનને 'વાઇટ હાઉસ'માં આવકાર નહોતો મળતો.

સૌથી અગત્યનું પરીણામ

પંડીત નહેરૂની મુલાકાતનું સૌથી અગત્યનું પરીણામ' એ આવ્યું કે પ્રમુખ અને પંડીત વચ્ચે ઘણી ખુલ્લા દીલોથી વાટાઘાટો થઇ અને તેનો સારી રીતે અંત આવ્યો. બન્નેના જાણીતા મીત્રો વિચારતા હતા કે ૧૪ કલાક સુધી આ બે જણા શું વાતો કરતા હશે. એ લોકોએ ત્યાં સુધી વિચારો દોડાવ્યા હતા કે પ્રમુખ પંડીતને ગોલ્ફ રમતાં શીખવતા હશે અને પંડીત પ્રમુખને શીર્ષાસન કરતાં શીખવતા હશે. એવા ઘણા પુરાવાઓ મળી શકે એમ છે કે, આ બન્ને મહાન વ્યક્તીઓએ પોતાનો સમય ફાલતુ ચર્ચામાં ન વીતાવતાં ઘણા અગત્યના સવાલોનો ઉકેલ કર્યો હતો. ખરી રાજ નીતીની અને પોતાનું રાષ્ટ્રીય સ્થાન વિશે ચર્ચા કરી હતી. આ ચર્ચા દરમ્યાન તેઓ ઇચ્છે તેના કરતાં રાષ્ટ્રીય સ્થાન ને વધુ અગત્યતા આપવામાં આવી હતી. અવીધીસરની મૈત્રી ભરી વાટાઘાટો આઇઝનહોવરના ફાર્મપર બન્ને મહાન વ્યક્તીઓએ કરી અને બન્નેએ એક બીજાને વધુ ઓળખ્યા અને એક બીજા માટે આદર મેળવ્યો પ્રત્યેક બીજા માટે વધુ સારો ભાવ કેળવવાનો પ્રયત્ન કર્યો.

જો ૧૯૪૯માં આ ઘટના બની હોત તો આવું સ્વરૂપ ન લીધું હોત.

આ વાટાઘાટો અંગે જાત જાતની વાતો હવામાં મુકાઇ હતી. આઇઝન હોવરે નહેરૂના રાજકીય વિચારો ફેરવ્યા છે કે, નહેરૂએ આઇઝનહોવરના. આ મુલાકાત કોઇએ કોઇના પરીવર્તન કરવા માટે નહોતી યોજાઇ પણ એક એક સવાલની ઉપર ચર્ચા કરી તેનો ઉકેલ લાવવા માટે હતી. બન્નેએ અનુભવ્યું કે, બન્નેની વાણીનો ઉચ્ચાર એક જ છે અને તે ઇંગ્લીશજ નહીં પણ શાંતી છે નેહરૂએ કબુલ્યું હતું કે રશીયા ના નેતાઓ સાથે વાટાઘાટો કરવી વધારે મુશીબત વાળી હતી. કારણ તેઓ વચ્ચે દુભાષીઓ રાખવો પડતો અને તેનો અનુવાદ કરવામાં ધીમી ગતી બહુ ધીરજ ખુટાડનાર જણાઇ હતી. ભાષાની સમ ધુરીપર પંડીત માટે આઇઝન હોવરના મગજ સુધી પહોંચવું ઘણું સરળ કરી દીધું હતું. ખુશાલી ભર્યું પરીણામ બનાવે છે કે, તેઓ મૈત્રી ભર્યા ખુલા દિલે એક બીજાને મળી પોતાની મુશ્કેલીઓ જણાવી તેનો ઉકેલ કર્યો હતો.

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૬)

રાજદ્રોહના આરોપ પર પકડાયલા કેદીઓ નો વિદાય સમારંભ

જાન્યુઆરી ૯મીના જોહાનીસબર્ગમાં પકડાયેલાઓનો કેસ ચાલનાર છે તેને માટે ડરબનના કેદીઓ ત્યાં હાજર થવા જતા હોવાથી તેઓના માનમાં એક વિદાય સમારંભ ડરબનના ક્રેય લોન થીએટરમાં યોજવામાં આવ્યો હતો.

તમામ કોમનું તેમાં પ્રતિનિધીત્વ હતું અને પ્રત્યેક કોમે જલસામાં ભાગ લીધો હતો. હોલ ચીકકાર ભરાયો હતો અને દરેક વાનગીઓ રસ પુર્વક સત્કારાઇ હતી. મધ્ય સમયમાં બધા નેતાઓ હોલના મધ્ય ભાગમાં ઉભા હતા અને બધાએ તેમને હર્ષનાદથી આવકાર્યા હતા. ચીફ લુટુલી તેમની દીકરીની માંદગીને લીધે હાજર નહોતા.

સ્ટેશન ઉપર વિદાય

૪૦૦ હીંદીઓ યુરોપીયનો અને આફ્રીકનોએ ડરબનના સ્ટેશન પર જાન્યુઆરી ૬ની સાંજે આ લોકોને ભાવભરી વિદાય આપી હતી. "અમે અમારા નેતાઓની પડખે છીએ' એવા લખેલા બોર્ડો સાથે મેદની શાંત ઉભી હતી. હીંદીઓ અને આફ્રિકનો સાથે હતા અને જે ચાર ગોરા હતા તે ઇલાયદા ડબ્બામાં બેઠા હતા, બન્ને ડબ્બાઓની વચ્ચેના ડબ્બામાં પોલીસ નો ડબ્બો હતો અને તેઓને જનતા એ ભાવ ભરી વિદાય આપી હતી.

જુવાન ડેનીશે લશ્કરમાં જોડાવાની ના પાડી

હાય સ્કુલના ડેનીશ શિક્ષકે સરકાર તરફથી સૈન્યમાં ભરતી થવાનો હુકમ થયો તેના જવાબમાં એક પત્ર લખ્યો હતો. પત્રમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે, "હું આ સાથે તમારો ભરતીમાં દાખલ થવાનો ફોર્મ પાછો બીડું છું. અમારે માટે ૨૨ મહીન સુધી કેંપમાં નકકામું કામ કરવું અને તે પણ કે જ્યારે અગત્યનું શિક્ષકનું કામ કરતા હોઇએ ત્યારે સાવ મહત્વ વગરનું લાગે છે.

સમસ્ત દેશમાં શિક્ષકની ઘણી અછત છે. અને જ્યાં હું શિખવી રહ્યો છું તે શાળામાં પણ મારી જગા પુરે એવો શિક્ષક હાલમાં જણાતો નથી.

તમારી અરજીને લંબાવવા ખાતર હું આ નથી લખતો. પણ હું માનું છું કે, કોઇ પણ સરકારને એવો હકક નથી કે નાગરીકોનો સ્વતંત્ર હકક લાંબી મુદત યા ટુકી મુદત માટે છીનવી લે. સરકારે નકકી કરી અમને સેવાનું ક્ષેત્ર સોંપવાનું નથી અમારે પોતે અમારી ઇચ્છા મુજબ તે ક્ષેત્ર પસંદ કરવાનું છે. જે લોકો શસ્ત્રથી દેશની સેવા વધુ થઇ શકે છે એમ માનતા હોય તો તેઓ ભલે તે રીતે કરે પણ બીજા ઓ પાસે તે ફરજીયાત ન કરાવી શકે.

માનવ માત્રને સારા અને નરસા વચ્ચે પસંદગી કરવાનો હકક છે અને તે હકક લઇ લેવાનો સરકારને કશો હકક નથી. ઘણા લોકોને જે સાવ ખોટું છે તે કરવા માટે પરાણે સામેલ કરવામાં આવે છે. અને તેઓ સરકાર સામે પોતાનો અવાજ નિર્બળતાને કારણે સંભળાવી શકતા નથી. મારો મત આ છે અને હું તેને અનુસરવાનો છું.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૧ જાન્યુવારી, ૧૯૫૭.

જોઇએ એટલું ડહાપણ નથી

દરેક કોમના દક્ષિણ આફ્રીકનોની ખાસ એ ખાસીયત છે કે તેઓ ઘણા ઉદાર દિલના છે. જ્યારે પણ મદદની જરૂર ઉભી થાય છે. ત્યારે બધી દીશાએથી મદદનો હાથ લંબાવાય છે. તેથી હંગેરીની કરૂણ ઘટના જાણીને દક્ષિણ આફ્રિકાએ મદદ માટે અપીલ કરી તે વાંચીને આશ્ચર્ય ન થયું.

પણ અહીં આવેલા નીરાશ્રીતો તરફનું વર્તન જાણીને થોડુંક આશ્ચર્ય થાય છે ખરૂં. આપણે જાણીએ છીએ કે; દક્ષિણ આફ્રીકાની નેશનલીસ્ટ સરકાર બધા દેશોની પ્રજાને મીત્ર નથી માનતી અને ભૂતકાળમાં પણ કોઇ પણ પ્રજાસત્તાકના પ્રશ્નો ઉભા થયા ત્યારે તેને ટેકો નહોતો મળ્યો. પણ આજે તેઓ દુનીયાને બતાવવા માંગે છે કે તેઓ કેટલા પ્રજાસત્તાકવાદી છે. આથી એક પ્રશ્ન ઉદ્ભવે છે કે આ પરીવર્તન ક્યારે અને કેવી રીતે થયું.

હવે આપણે હંગેરીમાં કેવી પરિસ્થીતી છે તે પર વિચાર કરીએ. એ શક વગરની વાત છે કે ત્યાં કોમ્યુનીસ્ટોનો સખ્ત વિરોધ કરવામાં આવી રહ્યો છે. આ બીના પ્રત્યેક પ્રજાસત્તાક વાદીઓને હર્ષાવનારી છે અને તેથી બધા પ્રજાસત્તાક વાદીઓ મદદ માટે પોતાનો હાથ લંબાવશે. આપણે જાણીએ છીએ કે, નેશનાલીસ્ટો પ્રજાસત્તાકવાદી નથી અને તેથી જ તેમની આ ઉદારતા માટે સંશય ઉભો થાય છે.

નાનકડા આ હંગેરી દેશમાં ઘણા વખતથી અશાંત વાતાવરણ પસરેલું હતું. નાઝીઓના કટ્ટા મીત્રો હંગેરીમાં હતા. આજે આ નાઝીવાદીઓ હંગેરીમાં પ્રજાસત્તાક માટે નથી લડતા પણ પોતાની જમીન પાછી મેળવવા માટે લડે છે; કે જેથી તેઓ ગરીબો પર ફરી પોતાની સત્તા સ્થાપી શકે. કદાચ આજ બીના યુનીયનના સત્તાધીશોને રસપ્રદ બની હશે.

ગયા યુદ્ધમાં મોટા ભાગે નેશનલીસ્ટોની વિચાર ધારા આ નાઝીવાદીઓની ધારા જેવી જ હતી. આ ધારા એટલી બળવાન હતી કે તે વખતે જ્યારે નાઝીઓએ હોલેંડ પર હુમલો કર્યો હતો ત્યારે હોલાંડે જે બહાદુરીથી તેનો સામનો કર્યો હતો તેને નેશનલીસ્ટોએ ધૃણાની નજરથી જોયું હતું.

આ બધુ છતાં આપણે એમ માનવાની જરૂર નથી કે આજે હંગેરીમાં જેઓ કોમ્યુનીઝમનો સામનો કરી રહ્યા છે તેઓ બધા જ નાઝીવાદીઓ છે. તેમાં થોડા ઘણા પ્રજાસત્તાક વાદીઓ પણ છે. છતાં ખરી બીના એ છે કે; કોમ્યુનીસ્ટો દુર થશે તેમાં નાઝીઓને લાભ છે. અમે એમ માનીએ છીએ કે; આફ્રીકાનર નેશનલીસ્ટો આજ કારણસર આ બાબતમાં આટલી ઉદારતા અને ઉત્સાહ ધરાવે છે.

બીજુ કારણ વધુ ગંભીર છે. પ્રીટોરીયા યુનીવર્સીટી કે જે ઈજ્ઞાયદાપણામાં માનનાર સૌથી વધુ ચુસ્ત યુનીવર્સીટી છે તેના વિદ્યાર્થીઓ હંગેરી માટે ફાળો કરવા બહાર પડયા છે તેમાં આ કારણ સમાયું છે.

પ્રધાન લોએ અમેરીકા જવા ઉપડતાં પહેલાં જે ભાષણ કર્યું હતું તેમાં તેઓએ જણાવ્યું હતું કે; "યુનીયનના વેપારમાં અમેરીકા બહુ નાણા નથી રોકતું કારણ કે; પરદેશમાં લીબરલો અને બીજાઓએ યુનીયનનું નામ બગાડયું છે." યુનોમાંથી યુનીયનને કાઢી નાખ્યા પછી મી. લોએ અમેરીકામાં વેપારીઓને મળવામાં જ ઘણો સમય વિતાવ્યો હતો. તે દરમીયાન તેઓને ઠસાવવાનો તેમણે ઘણો પ્રયત્ન કર્યો હતો કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં ઘણું સારૂં વાતાવરણ છે ફક્ત કોમ્યુનીસ્ટોનું તોફાન છે.

અમેરીકાની પ્રજા મૂર્ખ તો નથી જ. અમને નથી લાગતું કે મી. લોની આ વાતો પર તેઓએ વિશ્વાસ રાખ્યો હોય. અમારૂં માનવું છે કે તેઓ પણ અમારી જેમ માને છે કે; નાઝીઝમ પણ કોમ્યુનીઝમ જેટલુંજ ખરાબ છે. અમારૂં એવું પણ માનવું છે અને ખાસ કરીને કે જ્યારે તેઓના દેશમાં પણ રંગભેદ પ્રવર્તે છે. ત્યારે આ એક ગુલામીનુંજ રૂપ છે. આ ગુલામી લીંકનના અમેરીકામાં હતી અને હિટલરના જર્મનીમાં પણ હતી. મી. લો હુશીયાર અને બાહોશ રાજદ્વારી વ્યકતી છે. એમણે જોયું કે; અમેરીકનોને તેમના દેશના વેપારમાં રસ નથી તેથી હુશીયારીથી પોલીશ કરવાનો પ્રયત્ન કરી તેમને આકર્ષવનો પ્રયત્ન કર્યો. એ જાણીતી વાત છે કે, અમેરીકનોને કોમ્યુનીઝમ તરફ સખત અણગમો છે. તેથી જો તેઓ જાણે કે; સામો પક્ષ પણ કોમ્યુનીઝમનો વિરોધી છે તો અને ખાસ કરીને ત્યારે કે જ્યારે તેઓએ સામા દેશમાં પોતાના નાણાં રોકયાં હોય ત્યારે તે દેશને પોતાના આદર્શોની ઉપરવટ જઇને પણ મીત્ર માનવા તઇયાર થઇ જાય.

જો મી. લો થોડી વધુ હુશીયારી વાપરી સારી રીતે સફેદો ઓપડવાનું કામ કરે તો અને લાલને સફેદ બતાવે તો તેઓ જરૂર છેતરવામાં સફળ બને.

હંગેરીની મદદ કરવાથી અને તેનો દેખાવ કરવાથી કદાચ નેશનલીસ્ટોને આશા હશે કે; પોતે દુનીયા સમક્ષ અને અમેરીકા સમક્ષ પ્રજાસત્તાક વાદી તરીકે ઉભી શકશે.

નશીબ જોગે માનવ જાત સાવ મુર્ખ નથી અને તેથી આ રમતમા થોડીક ઉણપ રહે છે.

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીનાં ફુલનું વિસર્જન

ડીસેમ્બર તા. ૫ના સ્ટીમર કંપલામાં શ્રી અરૂણ ગાંધી તેમના પીતાશ્રીના ફુલ ત્રીવેણીમાં પધરાવવા હીંદ લઇ જવા ઉપડયા હતા. તેઓ તા. ૨૮ મીના હીંદ પહોંચ્યા હતા.

કંપાલા સ્ટીમર મુંબઇને બંદરે પહોંચતાં જ ગાંધી કુટુંબના સભ્યો મિત્રો તેમજ મુંબઇના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી ચવ્હાણ અને મુંબઇ પ્રાંતીક કોંગ્રેસના પ્રમુખ શ્રી પાટીલ તથા રામદાસ ગાંધી સ્ટીમર પર પહોંચ્યા હતા.

ત્યાં મુખ્ય પ્રધાને ફુલને સત્કાર્યાં હતાં અને સ્ટીમર પર પ્રાર્થના કરવામાં આવી હતી. પ્રાર્થના બાદ મુખ્ય પ્રધાને અને નેતાઓએ સ્વ. ગાંધીને અંજલી અર્પી હતી. અને પુષ્પોથી વધાવવામાં આવી હતી. ત્યાર બાદ ફુલને કે જે ચાંદીની કાસકેટમાં કાચના કેસમાં હતાં કે જે કેસ અને કાસકેટમાં હીંદથી પૂ. બાપુજીનાં ફુલ આ દેશમાં શ્રી સોરાબજી રૂસ્તમજી લાવ્યા હતા તેમાંજ શ્રી ગાંધીના ફુલો હતાં તે "મણીભુવન" કે જે મુંબઇના વસવાટ વખતે પૂ. બાપુનું ઉતારાનું સ્થાન હતું અને ત્યાં અનેક ઈતિહાસીક ઠરાવો થયા હતા તેથી તે ભૂવન હવે "ગાંધી સ્મારક નિધી" એ ખરીદયું છે તેમાં લઇ જવામાં આવ્યાં હતાં.

"મણી ભુવન"માં શ્રી બી. જી. ખેર કે જેઓ ગાંધી સ્મારક નિધીના પ્રમુખ છે તેઓએ ફુલને સત્કાર્યાં હતાં. અને બે દીવસ ત્યાં સગાંઓ તથા મીત્રોએ પ્રાર્થના કરી હતી.

શુક્રવાર તા. ૨૯ના મુંબઈના ગવરનરે મણીભુવનમાં જઈ સ્વ. મણીલાલ ગાંધીને અંજલી અર્પી હતી અને રીધ અર્પી હતી. પ્રાર્થના વિનોબાજીના ભાઇ શ્રી બાળકોબાજી કે જેઓ પણ ગાંધીજીના જુના આશ્રમ વાસી હોઈ ગાંધી કુટુંબના મિત્રછે તેઓએ ગવડાવી હતી. શ્રી કેદારનાથજી પણ ત્યાં હાજર હતા.

શ્રી રામદાસ ગાંધી અને અરૂણ ગાંધી ૩૦મીની રાતે ફુલ ત્રીવેણીમાં પધરાવવા અલ્હાબાદ જવા ઉપડયા હતા અને તા.

૧–૧–૫૭ના ફુલ ત્રીવેણીમાં પધરાવવામાં આવ્યા હતાં.

તા. ૧–૧–૫૭ના ફીનીકસમાં પણ સર્વ સ્નેહીઓએ ભેગા મળી સાંજના ૫ા વાગે પ્રાર્થના કરી હતી.

કેનીયાના ગવરનરે ઉઘાડેલું હીંદના ઉદ્યોગનું પ્રદર્શન

નયરોબીમાં હીંદના ઉદ્યોગોનું પ્રદર્શન તા. ૨૨મી ડીસેમ્બરના ઉઘાડું મુકતાં કેનીયાના ગવરનર સર બેરીંગે જણાવ્યું કે; આવતા વરસો દરમીયાન હીંદ અને ઇસ્ટ આફ્રીકા વચ્ચે અને ખાસ કરી કેનીયા વચ્ચે વેપારનો વધુ વિકાસ થશે એવી હું આશા રાખું છું.

ગવરનરે જણાવ્યું કે; હીંદ–અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના વેપારનો ઇતિહાસ પુરાણકાળના ગાડાઓથી લઇને આજના આધુનિક વાહન વહેવાર સુધીનો છે. ઇસ્ટ આફ્રીકાના રૂને બદલે હીંદનું શણ અને કાપડ ખરીદાતું હતું.

ગવરનરના ભાષણનો જવાબ આપતાં હીંદના કમીશનરે જણાવ્યું કે; ગવરનરની હીંદ માટેની શુભેચ્છા જાણીતી છે. તેને માટે આપણે તેમના આભારી છીએ.

હીંદના ઉદ્યોગોએ ઘણી ઝડપી ઉન્નતી કરી છે. અને નિકાશના માલપર વધુ ધ્યાન આપવામાં આવે છે. નિકાશ સમિતિ સ્થપાયા પછી માલની જાતોમાં સુધારો થયો છે. તેમજ પારસલો બનાવવામાં પણ ઘણું ધ્યાન અપાય છે.

પ્રદર્શનમાં એક ઓફીસ રૂમ હતો જે આધુનીક રીતે તમામ હીંદના સ્ટેનલેસ સ્ટીલના ફરનીચરથી સજ્જ થયો હતો. બીજું દવાખાનું હતું અને ઓપરેશન થીએટર પણ હતું. આ ઉપરાંત હીંદની બાયસીકલ, શીવણ સંચા, વિજળીના પંખા, રમત ગમતનાં સાધનો, પ્લેસ્ટીકનો માલ, ચામડાની બનાવટો, જોડા, સુટ કેસ વિગેરે. અને ખાદ્ય સામગ્રીઓ હતી.

કાપડમાં હાથ વણાટ અને મશીનનું કાપડ હતું.

આપણી શરમ

ગઇ તા. ૧૫મી ડીસેમ્બરે અમદાવાદમાં સરદારશ્રીની પુણ્યતિથિ પ્રસંગે કોંગ્રેસીઓ અને મહાગુજરાતવાદીઓ તરફથી બે સમાંતર સભાઓ યોજવામાં આવી હતી.

કોંગ્રેસ તરફથી યોજાયેલી સભામાં મહાગુજરાતવાદીઓએ માઇકનાં ભુંગળાં ગોઠવવા દીધાં નહોતાં. એ વિસ્તારની લાઇટો ફોડી નાંખી હતી અને અંધારપટ ફેલાવ્યો હતો. આ અંધારા વચ્ચે રામધૂન મચાવતા બેઠેલા અમદાવાદ શહેર જીલ્લા કોંગ્રેસ સમિતિના પ્રમુખ શ્રી અમુભાઇ શુક્લ, ઉપપ્રમુખ શ્રી રસિકલાલ માણેકલાલ, મંત્રી શ્રી જમનાશંકર પંડયા, 'ચિત્રલોક'ના તંત્રી અને સામાજીક કાર્યકર શ્રી નીરૂભાઇ દેસાઇ વિગેરેને અંધારામાં દુર ઘસડીને (જુદા જુદા) લઇ જવાયા હતા. તેમને ગડદા પાટુનો માર મારવામાં આવ્યો હતો અને નીરૂભાઇ સિવાયના તમામનાં ધોતિયાં કાઢી લેવામાં આવ્યાં હતાં.

અમદાવાદનો મામલો પાછો વીફર્યો હોય એમ લાગે છે. આજે સવારે (૧૮ મીએ) મુંબઇના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી યશવંતરાવ ચવ્હાણ વડોદરામાં મહાત્મા ગાંધી સ્મારક ટાઉન હોલના શ્રી મોરારજીભાઇ દેસાઇના હસ્તે થયેલા ઉદ્ઘાટન સમારંભનું પ્રમુખસ્થાન લઇને–એ કાર્યક્રમ પતાવીને, વિમાન બગડી ગયું હોવાથી મોટરદ્વારા અમદાવાદ આવી રહ્યા હતા ત્યારે ચંડોળા તળાવ નજીક મહાગુજરાત વાદીઓએ કાળા વાવટા સાથે દેખાવો કર્યા હતા. આ પછી શ્રી ચવ્હાણ, શ્રી ઇન્દુમતિ બહેન અને વિભાગીય અધિકારી શ્રી સાઠેની મોટરકારો પર સખત પથ્થર મારો કરવામાં આવ્યો હતો અને એમની ત્રણેય મોટરોની બારીઓના કાચનો ખુરદો થઇ ગયો હતો. પરિસ્થિતિ તંગ છે અને ગમે તે પળે તોફાન ફાટી નીકળે એવી વકી છે.

મુંબઇ રાજ્યમાં માર્ચની બીજી, છઠ્ઠી અને અગિયારમી તારીખોએ રાજ્યની ધારાસભા અને લોકસભાની બેઠકો માટે ચુંટણી થશે. ગવર્નર તરફથી આ અંગેની સત્તાવાર જાહેરાત ૨૦ થી ૨૫મી જાન્યુઆરી સુધીમાં થવાની વકી છે. ઉમેદવારી પત્રકો ભરવાની, ચકાસણીની વિ. વિધિઓ ફેબ્રુઆરીના પહેલાં અઠવાડીયામાં થશે. માર્ચની આખર પહેલા પરિણામો જાહેર થશે

ગુજરાતમાંથી જેઓને લોકસભા માટે ઉભા રાખવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે તેમાં શ્રી મોરારજીભાઇ (સુરત,) કુ. મણીબહેન પટેલ અને ફુલસીંહજી ડાભી, ચંદ્રશંકર ભટ્ટ, વડોદરા નરેશ ફતેસિંહરાવ ગાયકવાડ, માણેકલાલ ગાંધી, ખંડુભાઇ દેસાઇ, ગુલઝારીલાલ નંદા, જોહરાબેન ચાવડા, નાનુભાઇ (ચીખલી) વિગેરેનો સમાવેશ થાય છે; જ્યારે સૌરાષ્ટ્રમાંથી શ્રી મનુભાઇ શાહ, શ્રી બળવંતરાય મહેતા, શ્રી જયસુખલાલ હાથી વિગેરેને ઉભા રાખવામાં આવનાર છે.

[નોંધ: મહાગુજરાતના નેતાઓ ચુંટણીમાં ચુંટાય તો ગુંડા રાજ્યમાં હીંદીજનોને વસવું પડશે. કારણ અણગમો થતાં જેઓ આવી શરમ જનક ગુંડાઇ કરે છે તેમની પાસે બીજી આશા શી રખાય.—તંત્રી.]

વિવિધ વર્તમાન

રાજદ્રોહીઓ માટે ફંડ કાયદેસર છે

"સોશ્યલ વેલફેર ડીપાર્ટમેન્ટના મોટા હોદ્દેદારે કદાચ એવું નિવેદન બહાર પાડયું હશે કે; અમારૂં ફંડ કાયદેસર નથી પણ એ સાચી બીના નથી."

રાજદ્રોહ કેસ તપાસ ફંડના સંપાદકે કહ્યું હતું.

"આ ખોટું છે. અમે ફંડની શરૂઆત કરી ત્યારે એ ડીપાર્ટમેન્ટ સાથે કાયદેસર સંકળાઇ જવા અપીલ કરવા ધારતા હતાં. પણ અમારા કાયદા શાસ્ત્રીએ જણાવ્યું કે; એની કાંઇ જરૂર નથી. કારણ એ કાયદા નીચે એ આવતું નથી.

આ ખુલાસો કરવાનું કારણ કે આ પહેલાં છાપામાં આ ફંડ ગેર કાયદેસર છે અને ઉઘરાવનાર તથા તેનું સંચાલન કરનાર ગુન્હેગાર ઠરશે અને તેઓને દંડ અથવા સજા કરવામાં આવશે એવું પ્રિટોરીયાના ઓફીસરે જણાવ્યું હતું.

ભારત યુવક મંડળ (જોહાનીસબર્ગ)

ઉપરોકત મંડળના મંત્રીઓ શ્રી મગનલાલ રવજીભાઇ તથા ભોગીલાલ પ્રાગજી જાહેર કરે છે કે, આ મંડળ તરફથી ભારતમાં કચ્છ ધરતીકંપ તથા બીહાર અને અન્ય પ્રદેશોમાં રેલ સંકટથી થયેલી જાન માલની ખુવારીની રાહત માટે—ભારતના "વડા પ્રધાન રાહત ફંડ" માટે–તા. ૪-૧૧-૫૬ના બોડવે સીનેમામાં ફીલમ શો બતાવી કુલ્લે પાઉન્ડ ૫૫૮ની રકમ ઉઘરાવવામાં આવી હતી આ કાર્યમાં જે ભાઇ બહેનોએ સહકાર આપ્યો છે તેઓનું મંડળ આભારી છે.

આ રકમ ડ્રાફ્ટનો વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂ ઉપર રૂા. ૭૪૦૨–૫–૦ (સાત હજાર ચાર સો બે રૂપીયા પાંચ આના) મોકલી આપવામાં આવ્યો છે.

શ્રી ટ્રાંસવાલ દરજી મંડળ

શ્રી ટ્રાંસવાલ દરજી મંડળની વાર્ષીક ચુંટણીની સભા તા. ૧૮–૧૧–૫૬ના રોજ મંડળના હોલમાં મળી હતી. જેમાં મંડળનો વર્ષ દરમ્યાન થયેલા કામકાજનો અહેવાલ અને હિસાબ તેમજ પુસ્તકાલયનો અહેવાલ અને હિસાબ રજુ કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ નવા કાર્યવાહકોની નીચે મુજબ ચુંટણી થઇ હતી:

પ્રમુખશ્રી નરસિંહ [illegible] ભુલાભાઇ, ઉપ-પ્રમુખો: રણછોડભાઇ નાગરજી, હરિભાઇ ઇચ્છારામ; મંત્રીઓ: ગોવીંદભાઇ નાથુભાઇ, છોટુભાઈ રતનજી; ખજાનચી: છોટુભાઇ છીણાભાઈ; ઓડીટર: ગોવીંદભાઇ નાગરજી.

કમીટી સભ્યો: (૧) એ. એમ. બીલીમોરીઆ (૨) નરસઇભાઇ પરભુભાઇ કલ્યાણ (૩) ગુલાબભાઇ કલ્યાણજી (૪) હરિભાઇ ગાંડાભાઇ (૫) હરીશચંદ્ર એન. આર્ય (૬) એમ. લાલા (૭) જગજીવનભાઇ નાથુભાઇ (૮) વસનભાઇ નાગરજી (૯) નાથુભાઇ ભગાભાઇ (૧૦) જગજીવન મોતીરામભાઇ (૧૧) મણીલાલ ત્રીકમભાઇ (૧૨) મગનભાઇ વિઠ્ઠલ (૧૩) કલ્યાણભાઇ પરસોત્તમ (૧૪) નારણભાઇ લક્ષ્મીદાસ

પુસ્તકાલય કમીટી: પ્રમુખ: કાલીદાસભાઇ કલ્યાણજી, ઉપ-પ્રમુખ મગનભાઇ નરસઇભાઇ, મંત્રીઓ: અરૂણકુમાર જીવણજી વિદ્યાલંકાર, મણીલાલ એમ લાલા. ખજાનચી: નગીનભાઇ કલ્યાણજી. મુખ્ય લાયબ્રેરીઅન: પર-

તારો દિલ દીવો પ્રકટાવ

તારો દિલ દીવો પ્રકટાવ
તારે થવું જો મહાનુભાવ...
તારો દિલ દીવો પ્રકટાવ
મનમંદિરમાં મોહ છુપાયો.
અંતરયામી ત્યાં અકળાયો,
એ દીપક હરશે અંધારાં
ભુલે કેમ સ્વભાવ...
અગ્નિમાંથી દીવો થાય,
દીવે દાવાનળ સરજાય,
તારા હાથે બાજી તારી
જીવન જયોત જગાવ...

કવિ જીવણલાલ.

માનંદ નરસઇભાઇ, જયન્તિલાલ નારણજી, સલાહકારક: હરિશચંદ્ર જીવણજી આર્ય, રણછોડભાઈ પરભુભાઇ.

પુસ્તકાલય દર રવિવારે બપોરે ત્રણથી ચાર વાગ્યા સુધી ખુલ્લુ રહે છે જેથી હીંદી જનતાને એનો લાભ લેવા નમ્ર વિનંતી કરીએ છીએ. તેમજ શનીવારે બપોરે ત્રણથી પાંચ વાગ્યા સુધી ફક્ત બ્હેનો માટેજ ખુલ્લુ રાખવામાં આવે છે તો દરેક હીંદી બ્હેનો એનો પુરેપુરો લાભ લેઇ એવી નમ્ર અરજ કરીએ છીએ.

સ્ટીમરમાં હીંદુ ભોજન

હીંદ જતા તથા આવતા મુસાફરો માટે વધુ સારી અને ચોખ્ખી વીશીની સગવડ હવે કરવામા આવી છે. આજ સુધી વીશી જે ખાનગી માલીકીની હતી તે હવે બી. આય. કંપનીની છે. આથી ખોરાક અને સ્વચ્છતા પર વધુ ધ્યાન અપાય છે. તા. ૫-૧૨-૫૬ના પ્રવાસે ઉપડેલી કંપાલા સ્ટીમરમાંના પ્રવાસીઓની સહીથી એક નિવેદન બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું કે; અમને સંતોષ થાય એવી સુંદર અને સ્વચ્છ ખોરાક અને ધ્યાન હીંદી વિશી વાળાઓએ અમને આપ્યું છે.

સુએઝ કેનાલ

અમેરીકા એવી અપેક્ષા રાખે છે કે પશ્ચિમ એશીયામાં રશિયા પગ દંડો ન જમાવી શકે એ પ્રમાણે સુએઝ અંગેનું સ્થાયી નિરાકરણ શોધવામાં શ્રી નહેરૂ સહાયક બને. ભારતના મતે સુએઝ જળ માર્ગનો ઉપયોગી કરવાનો ઇઝરાયલને હકક છે. પરંતુ ઇઝરાયલે —એવી બાંયધરી આપવી જોઇએ કે તે સારા પડોશી તરીકે શાંતીથી રહેશે, નહિ કે પશ્ચિમી રાજ્યોનાં તોફાની અડ્ડા તરીકે. ભારતની ઇચ્છાનુસાર સુએઝ મિસરના અંકુશ હેઠળ હોવી જોઇએ. પરંતુ તેનું સંચાલન સુએઝના ભોકતા દેશોએ નક્કી કરેલા નિયમાનુસાર કાર્યક્ષમતાથી થવું જોઇએ

કાશ્મીરની ચુંટણી નિહાળવા ટીકાકારોને આમંત્રણ

પત્રકારો સાથેની અવિધીસરની વાતચીતમાં કાશ્મીરના વડા પ્રધાન બક્ષી ગુલામમહમદે કાશ્મીર રાજ્યમાં સામાન્ય ચુંટણીઓ નીહાળવા આવતા માર્ચમા કાશ્મીરની મુલાકાત લેવા કાશ્મીરના ટીકાકારો અને વિશ્વના અખબારોને શ્રી નહેરૂએ વોશીંગ્ટનમાં આપેલ આમંત્રણને ઉમળકાભર્યો આવકાર આપ્યો હતો. તેમણે કહ્યું કે આમ જનતાનું જીવન ધોરણ ઉચું લાવવાની દ્રષ્ટિએ બીજી પંચવર્ષીય યોજનાનો અમલ કરવો તે તેમની સરકાર અને રાજ્યની પ્રજા સમક્ષનું મુખ્ય કાર્ય છે. અમે બંધારણ પસાર કર્યું છે અને હીંદની લગભગ સાથે સામાન્ય ચુંટણીઓ કરવાની તડામાર તઇયારીઓ ચાલી રહી છે.

નિગ્રોનો વિજય

ગયા આખા વરસથી અમેરીકાના આલાબામાં જીલ્લામાં મોન્ટગોમેરી શહેરમાં બસનો જે અહીંસક અસહકાર શરૂ થયો હતો તેનો શહેરની બસોમાં ગમે ત્યાં બેસવાની છુટ મળતાં અંત આવ્યો છે.

ફેડરલ કોર્ટે જણાવ્યું હતું કે, પ્રલાપદાપણાને પૂર્ણ કાઢી નાખી નિગ્રોને ગમે ત્યાં બેસવાની છુટ અપાવી જોઇએ. રેવ. માર્ટીન લુથુર કીંગ જેઓ આ ચળવળના નેતા હતા અને જેઓએ ગાંધીજીને માર્ગે આ ચળવળ ઉપાડી હતી તેઓ કોર્ટના ચુકાદા પછી પ્રથમ નિગ્રો હતા કે જેઓ ગોરાઓની અનામત બેઠકમાં બેઠા હતા. ઘણા ઓછા પ્રમાણમાં આ ચુકાદાને વિરોધ વગર સ્વીકારાયો છે. અને કેટલાક તો રમુજ અનુભતી હતી. બેંકના એક ગોરા કાર્યકર્તાએ હાસ્યમાં જણાવ્યું કે, આ લોકો બીચારાઓએ વર્ષની પ્રાર્થના અને ચળવળ પછી મેળવેલી આ વસ્તુ તેઓને હવે જણાશે કે અમને હમેશાં જે નિરાશા જનક સર્વીસ મળતી હતી તે તેઓને આટલા તક પછી મળી છે. પણ એકાદ બે ઠેકાણે બસ પર હુમલો થયાના બનાવો છે.

એલન પેટન

મી. એલન પેટન કે જેઓ સાઉથ આફ્રીકન લીબરલ પાર્ટીના પ્રમુખ છે તેઓ હાલ કેપટાઉનમાં ભરાનારી લીબરલ પાર્ટીની કોન્ફરન્સમાં હાજર થવા જઇ રહ્યા છે. તેમના પર મુસાફરી દરમીયાન સમન્સ બજાવવામાં આવ્યો હતો. તેમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે; તેઓએ ડીસેંબરમાં રાજદ્રોહીઓની ધરપકડના બારામાં ભરાયલી સભામાં ગેર કાયદેસર ભાગ લીધો હતો. તેમને જાન્યુઆરી ૨૮મીના તેઓને કોર્ટ સમક્ષ હાજર રહેવાનું જણાવવામાં આવ્યું છે.

તેમના પર આરોપ મુકાયો છે કે તેઓએ નેટીવોની સભામાં બોલતાં પહેલા મેયરની પરવાનગી ૧૯૩૩ના ધારા મુજબ લીધી નહોતી.

એજ સભામાં પો. લીઓ—કુપર, એડવોકેટ માલ. મી. ફ્લોરેન્સ મેકન્ઝી બોલ્યા હતા તેમના પર પણ કેપ જતાં ઉપલાજ કારણસર સમન્સ બજાવાયો હતો.

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

જણાવતા આનંદ થાય છે કે તેઓ

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલએશીયા લીમીટેડ

સ્થાપના ૧૮૬૯ વિક્ટોરીયા ઓસ્ટ્રેલીયા

— ના —

પ્રતિનીધી નિમાયા છે

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલનો જીંદગીનો વિમો એ ખરી બાંયધરી છે.

વધુ વિગત માટે લખો યા મળો :

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ, — ડરબન.

બોક્સ ૪૭૬.
ટેલીગ્રામ—કેબલ "સોરાબરૂમ"-

ટેલીફોન: ૪૭૮૮૮
૪૭૪૫૩

હંમેશ કરતાં આજે બધાનાં હૃદયમાં આપવાના આનંદની લાગણી વધારે દેખાય છે. દુશ્મનને આપવાની સારામાં સારી વસ્તુ તે ક્ષમા ભાવ, મીત્રને માટે પ્રેમ. તમારા બાળકો માટે સાચો રાહ, પિતા માટે ગર્વ અને માન, માતા અભીમાન લઇ શકે તેવું આચરણ, તમારે પોતાને માટે આદર, અને બધા મનુષ્ય માટે દયા અને ધર્માદા.

— ત્યારે —

તમારા વહાલા પ્રિયજન માટે શું ?

તેમના ભલા માટે તેઓની આફતમાં મદદગાર થાય તેવી

ન્યુ ઈન્ડીયાની જીન્દગીના વીમાની પોલીસી

એ એક ખરેખર સાચી ભેટ છે.

ઉપલો વીમો લઇ તમારા વહાલાઓને તમો આનંદ આપી શકો છો, અને અમો તમારી સેવા કરી આનંદ લઇ શકીએ છીએ.

વીમા બાબતની સાચી સલાહ અમારી પાસેથી મેળવો.

—ધી—

ન્યુ ઈન્ડીયા ઈન્સ્યુરન્સ કુ. લી.

મુખ્ય ઓફીસરો

રૂસ્તમજી (પી.ટી.) લીમીટેડ

૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

Telephone : 20951

177 Grey Street DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન : ૨૦૯૫૧

૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ ડરબન.

ભગત્સ વેજીટેરીયન લાઉંજ

(પ્રોપ્રાયટર : જી. એલ. ભગત)

ઘીની મીઠાઈઓના સ્પેશ્યલીસ્ટ

મેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અમે મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.

પંડીત અને પ્રમુખ

(પહેલાં પાનાનુ અનુસંધાન)

વાદ વિવાદ ભર્યું વર્તન

આ મુલાકાતનું એક બીજુ સારૂ પરીણામ એ કહી શકાય કે નહેરૂની અમેરીકાના વર્તમાન પત્રોપર અને તેના લોકોપર ઘણી સુંદર છાપ પડી છે. જ્યારે તેઓ આવ્યા ત્યારે "વાદ વિવાદ ભર્યું વર્તન" હતું જ્યારે પાંચ દિવસ બાદ વિદાય લીધી ત્યારે મૈત્રી ભર્યું વર્તન તેઓને મળ્યું. તેઓને બહોળા પ્રમાણમાં ટેલવીઝનપર અમેરીકનોએ જોયા અને સાંભળ્યા હતાં અને તેઓને અમેરીકન પ્રેસ તરફથી પ્રશ્નો પુછાયા હતાં અને પત્રકારોની પરીષદ પણ ભરાઇ હતી. એ પણ ટેલવીઝનપરજ. તેઓ આ બન્ને પ્રયોગોમાંથી વિજય પૂર્વક પસાર થયા. તેઓ એક ખેરદીલ રાજપુરૂષ છે અને સમસ્ત દુનીયામાં આદર પામેલા એવા મહાત્મા ગાંધીના તેઓ અનુગામી છે. તેઓએ જે કર્યું તેનીસાથે અમેરીકનો સાવ સહમત નથી થયા પણ તેઓને તે ગમી ગયા છે. માસીકો માં વર્ણાવએલા અને વર્તમાનપત્રોના હાસ્ય ચિત્રમાં આલેખાયલા સીધા દોરડાપર ચાલનારા અથવા હાસ્ય ઉપજાવનારા તેઓ તેમને ન જણાયા.

એક ત્રીજુ અગત્યનું પરિણામ આ મુલાકાતનું એ આવ્યું કે, આપણે જોઇ શકયા કે, અમેરીકા અને હીંદ વચ્ચે એક સમાન ભુમીકા પથરાયલી પડી છે. નહેરૂએ જોયું કે આઇઝન હોવર પૂર્ણ યુદ્ધ વાંચ્છુ નથી અને આઇઝનહોવરે જોયું કે, નહેરૂ કોમ્યુનીઝમ તરફ પૂર્ણ ઢલનારા નથી. તેમજ આ નવી વિશ્વાસની હવાએ એક બીજાને સમજવાની એક વિશાળ ભુમીકા તેઓએ શોધાઇ. બન્નેના ધ્યેય સરખા હતાં પણ સાધ્યને પહોંચવાના માર્ગો ભિન્ન હતા છતાં તે ગૌણ બનતા હતાં અને ધ્યેય ઉપર તરી આવતું હતું. આ મુલાકાતનો સમય આના કરતા વધુ મંગલ બીજો હોઇ નજ શકે. ગઇ જુલાઇમાં જે મુલાકાત પ્રમુખ સાથે ગોઠવાઇ હતી તે જો અમલમાં મુકાઇ હોત તો પરીણામ આટલું સારૂં કદાચ ન આવ્યું હોત. તે વખતે બન્નેના ધ્યેય અને માર્ગો વધુ ભીન્ન હોત અને પરીણામે વધુ તંગ વાતાવરણ સરજાયું હોત. હંગેરીના બનાવથી હીંદ રશીયાથી વિમુખ બન્યું. તેમજ અમેરીકા ઇજીપ્ટના બનાવથી બ્રિટન અને ફ્રાંસથી વિમુખ બન્યુ. તેઓના ધ્યેય પર જે પડલ ચડયુ હતું તે તેથી દુર થતાં તેઓના મન અને મગજ વિચારવાને ચોખ્ખા બન્યા. છ માસ પહેલા બ્રિટનના વડા પ્રધાન નહેરૂ અને આઇઝનહોવર વચ્ચે એક પુલ રૂપે હતાં. અને હવે હવા બદલાતા નહેરૂ ઇડન અને આઇઝનહોવર વચ્ચે પુલ રૂપે ઉભા છે.

ચાઉ-ઈન લે

આ મુલાકાતનું શું પરીણામ આવ્યું? અમેરીકાના કેદીઓ ચીનમાં છે તેમને મુક્ત કરાવવા ચાઉ-ઇન લેને વધુ દબાણથી નહેરૂ સમજાવવા પ્રયત્ન કરશે. નહેરૂ જાણે છે કે, કેદીઓને મુકત કરવાનો પ્રશ્ન ન ઉકેલાય ત્યાં સુધી ચીન અને અમેરીકા વચ્ચે વધુ સારો સબંધ બાંધવા માટે કાંઇ પણ પગલું ભરવા આઇઝન હોવર રાજદ્વારી રીતે મુક્ત નથી. આ કેદીઓની મુકતી થાય તો આઇઝન હોવર ચીન જવા માટે જે પ્રેસ પ્રતિનિધિઓ ઉપર નો અંકુશ છે તેને કદાચ ઢીલો કરશે તેમજ વેપારી અંકુશ પણ કદાચ દુર કરશે. બગદાદ પેકટથી બહાર રહેવા માટે આઇઝનહોવરને હવે ઘણું સબળ કારણ મળ્યું હશે. નહેરૂએ એમને ખાતરીથી મજબુત કારણ આપ્યું હશે. બીજી તરફથી યુનાઇટેડ નેશન્સ માં અમેરીકાના સુચવાયલા યુદ્ધ શસ્ત્રો ની ઉપર અંકુશ મુકનાર કમીશનને નહેરૂ હર્ષ પૂર્વક હવે આવકારશે અને મદદ કરી શકશે. હીંદને એક મોટી ૫૫૦ ડોલરની રકમ ધીરવાને પ્રમુખ તઇયાર છે એવો હેવાલ જાહેર થયો છે. આ તો હજી સાવ શરૂવાત જ છે. આ નાણાની મદદ નથી પણ ધીરાણ છે. આજ કાલમાં જો હીંદ આ મહત્વાકાંક્ષા ભરી યોજના કોંગ્રેસ માં પસાર કરાવી શકશે તો આ નાણા મદદ મેળવી શકશે, અને તો કદાચ ધીરાણનું વ્યાજ ભેટ રૂપે હીંદ ને પાછું વાળવામાં આવશે.

આ મુલાકાતનું બીજુ એક પરીણામ જે ઘણા એ આશા રાખી હતી તે એ કે નહેરૂએ મધ્ય એશીયામાં તેના સવાલનો ઉકેલ લાવવા મધ્યસ્થ થઇ સક્રીય પ્રયત્ન કરવો. નહેરૂએ કબુલ થતા અમેરીકાને જણાવ્યું હતું કે, યુદ્ધનો જે વિશાળ ભય પથરાયો છે તેનાથી હજી પૂર્વ ઘેરાયેલું છે. એમને ચોખવટ નથી કરી કે આ ભયને દુર કરવા તેઓ શું કરી શકશે. જેટલો યુધ્ધનો ભય કોરીયા, ફોરમોસા અથવા ઇન્ડો-ચાયનામાં હતો. તેટલો જ ભય અહીં પણ છે. એમ તેઓએ જણાવ્યું હતું. આ ત્રણે ઠેકાણે તેમને બધાનો ખોફ વહોરવાનું જોખમ ખેડીને પણ શાંતીના ક્ષેત્રને વિશાળ કરવાનું કાર્ય કર્યું હતું અને સાફ સમાધાન લાવવા માટે પૂર્ણ મદદ કરી હતી. એમને વોશીંગ્ટનમાં અને યુનાઇટેડ નેશનમાં જણાવ્યું હતું કે, તેઓ પોતાની લાગવગનો ઘણો તેટલો ઉપયોગ કરી (જે ઘણું મહત્વનું છે) પ્રેસીડેન્ટ નાઝરને સુઇઝ કનાલનો ભવીષ્ય માં ઉપયોગ કરવા દેવા માટે તે સવાલ ના ઉકેલ માટે એક મધ્ય માર્ગ લે.

આ બતાવે છે કે બીજા કોઇ પણ દુનીયાના નેતાઓ કરતાં—અને આઇઝન હોવર કરતાં પણ નહેરૂનું ચલણ અને બહોળી લાગવગ આરબ દેશોપર ઇજીપ્ટ ઇઝરાયલ સાથે વધારે છે.

બ્રિટન અને ફ્રાંસનું બળ હવે જે હવે ફીકકુ પડતું જાય છે તેથી એક કાયમનો ઉકેલ લાવવા તેમનો ઘણો ઉપયોગ કરી શકાય. આ માર્ગ આ બે દેશોને તથા રશીયા અને અમેરીકા ને સર્વે રીતે ખુશ કરનારો ન પણ હોય છતાં આજ માર્ગે ત્રીજા વિશ્વ યુદ્ધને દુર કરશે.

હંગેરી

વોશીંગટન અને ન્યુયોર્કમાં હંગેરી વિશે બોલતાં પંડીત નહેરૂએ યુનોમાં હીંદની કેવી પ્રતિષ્ઠા છે તેનો ઇસારો કર્યો હતો. કારણ કે ન્યુયોર્કમાં હીંદની સખત ટીકા કરવામાં આવી હતી. પ્રેસ પરીષદમાં એમને એક સવાલ પુછાયો હતો કે, જો હંગેરીની પ્રજાએ મહાત્મા ગાંધીજીના માર્ગનું અનુસરણ કર્યું હોત તો શું તેઓ વધુ સારી રીતે સફળ થાત? આના જવાબમાં નહેરૂએ જણાવ્યું કે, હંગેરી માં કે દુનીયામાં બીજે કયાંય જ્યાં સુધી તે દેશની પુરી માહીતી મને ન હોય ત્યાં સુધી તે દેશમાં સત્યાગ્રહનું શું પરીણાણ આવે તે હું કહી નહીં શકું. કારણ સત્યાગ્રહનો અમલ કરતાં પહેલા તેનું પૂર્ણ જ્ઞાન હોવું ઘણું જરૂરી છે. ભય રહે છે કે, સત્યાગ્રહને નામે ચલાવાતી ચળવળ પૂર્ણ રૂપે અહીંસક અથવા સત્યાગ્રહનું પૂર્ણ જ્ઞાન મેળવીને નથી કરાતી અને તેથી સાફ પરીણામ ન આવતાં તે નિષ્ફળ જાય છે અથવા વધુ ભયંકર બને છે. પણ મને પૂર્ણ ખાત્રી છે કે ભાવીમાં આના જેવો બીજો એક પણ યશસ્વી માર્ગ નહીં હોય. પણ જો તે પૂર્ણ જ્ઞાન સાથે લીધો હોય તો જ.

પંડીત નહેરૂ યુનાઇટેડ સ્ટેટસમાં પાંચજ દિવસ હતાં તેથી બધાને મળવા નો તેમને બહું અવકાશ નહોતો છતાં તેઓ કોપરેટીવ્હ લીગને મળ્યા હતાં અને પાંચ કવેકરો કે જેઓ અમેરીકન ફ્રેંડસ કમીટીના સભ્યો છે તેમને મળ્યાં હતાં. ચીન અને અમેરીકાના સંબંધ વિશે બોલતા તેઓએ પંડીતને જણાવ્યું કે અમારે ચીનમાં જવાની છુટ મળે તો ત્યાં જઇ પ્રચાર કરવો છે. આફ્રીકામાંના સત્યાગ્રહ વિશે પણ તેઓએ પંડીત નહેરૂ સાથે ચર્ચા કરી હતી. અને તેની સફળતાના સમાચાર આપ્યા હતાં. પંડીતે કહ્યું તેઓ આ સત્યાગ્રહ વિશે જાણકાર છે અને તેઓ આશા રાખે છે કે, આ સત્યાગ્રહના નેતાઓ ભવીષ્યમાં હીંદ આવી આપણો મૈત્રીનો સંબંધ વધુ ગાઢો કરશે.

જુના મિત્રો

યુનોએ પંડીત નહેરૂ માટે એક સત્કાર સમારંભ યોજયો હતો કે જ્યાં તેઓ પોતાના જુના મિત્ર મીસ્ટર રોગ બોલ્ડવિન, કે જેઓ ઘણા વર્ષોથી અમેરીકન શીવીલ લીબરટીસ યુનીયન ના કરતા કારવતા હતા અને હવે યુનોના માનવ હકકની આંતરરાષ્ટ્રીય લીગના ઉપરી છે. તેઓને મળ્યા હતા. તેઓ તેમને ૧૯૨૭માં પ્રથમ વાર મળ્યા હતાં અને જીનીવામાં તેઓએ સાથે રહી કેટલુંક કામ કર્યું હતું. આ સત્કાર સમારંભમાં બોલ્ડવીને જુની યાદગીર તાજી કરતા જણાવ્યું કે, "૩૦ વરસ પહેલા જવાહર સાથે અમે જે ચીજ માટે સાથે રહી લડયા હતાં તે આજે સત્ય બને છે." નહેરૂએ હસીને જવાબ આપ્યો કે, "પણ આપણે ધાર્યું હતું તેના કરતાં ઘણું ધીમુ." નહેરૂ બીજા પણ ઘણા જુના મિત્રો કે જેઓ હીંદની આઝાદી ની લડતમાં સાથે હતાં તેઓને મળ્યા હતાં. જેવા કે, નોરમન થોમસ, જે. જે. સીંગ વિગેરે અને કેટલાક હીંદના નવા મીત્રો જેવા કે, મીસીસ રૂઝવેલ્ટ, વોલ્ટર રૂથર, ચેસ્ટર બોવલ્સ અને એડલ સ્ટીવનસન યુનોના સત્કાર સમારંભમાં નહેરૂ માયકલ સ્કોટને પણ મળ્યા હતાં કે જેઓ પોતાના મીત્રોની સાઉથ આફ્રીકામાં થએલ સામુદાયીક ધરપકડથી કુબ્જી ઉઠયા હતાં. પરંતુ તેમને વધુ વખત તેઓ આપી શકયા ન હતાં. પણ સ્કોટ યુનોના બીજા સભ્યોને જણાવ્યું હતું કે, "દક્ષિણ આફ્રિકાએ ઉપરવટ થઇને યુનોના ઠરાવનો ભંગ કર્યો છે હંગેરી તો થોડાક અઠવાડીયાથીજ યુનોની ઉપરવટ થયું છે પણ દક્ષિણ આફ્રિકા એ તો કદી માન્યું જ નહોતું."

નહેરૂએ અમેરીકામાં જે પાંચ દિવસ કાઢયા હતાં તેનાથી ઘણોજ ફાયદો થયો છે. અમેરીકા અને હીંદના સંબંધોનું જે પરીવર્તન થયું છે તેની ઇતિહાસમાં નોંધ લેવાશે. ઘણા અમેરીકનો એવી આશા રાખે છે કે, ૧૯૫૭ના શાંતીના નોબલપ્રાઇઝ માટે પંડીત નહેરૂ કરતા બીજુ કોઇ વધારે લાયક નથી. દુનીયાના કોઇ પણ બીજા નેતાઓએ તેમના કરતા વધુ સખત મહેનત દુનીયાની શાંતી માટે નથી કરી.

—માયસોર રાજ્ય મુસ્લીમ પરીષદે સર્વાનુમતિએ કોંગ્રેસમાં જોડાવાનું નક્કી કર્યું છે.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, દુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને ચાર્ટરાર્ડ ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,

Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગળ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

Phone 22905 Tel. ADD. : "GANDABHAI"

The Home Of
INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their **POSTAL ORDER** with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

ઓર્ડર સાથે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મીઠાઈની કીંમત ઉપરાંત નીચે મુજબ પોસ્ટેજ ઉમેરવા વિનંતી છે

નો. રોડેશીયા શી. ૧-૦ રતલે. સધન રોડેશીયા ૯ પેની રતલે. યુનીયનમાં ૩ પેની રતલે.

પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET,
DURBAN.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ

હમણાંજ ખુલ્લો મુકેલો માલ !

ન્યુ ધરા છાપેલી નીનન સાડીઓ	૬ વાર	શી. ૪૯-૬
જરીની કીનારવાળી જ્યોરજેટ ૪૫''		વારની શી. ૧૫-૦
પાટલી પાલવ અને આખી ભાત વાળી		
રેશમી છાપેલી સાડી		પા. ૭-૧૦-૦ થી ઉપર
બેવડી કીનારની સાડી ક્રેપ ૪૫''		વારની શી. ૩/૧૧ થી ઉપર

સુતરાઉ સાડીઓ છેલ્લી ઢબના રંગો અને છાપો વાળી
પાંચ વાર શી. ૨૭-૬ થી ઉપર
છ વાર શી. ૩૯-૬ થી ઉપર

C.O.D. અને ટપાલથી આવેલા ઓર્ડરોને તુરત ધ્યાન દેવામાં આવે છે.

જોઇએ તો સામ્પલ મોકલીશું.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ

(પ્રો.) લીમીટેડ

૬૩ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ફોન: ૨૪૦૦૩ પી. ઓ. બોક્સ ૮૨૨.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેસ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અબધ, લીલી અળદ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે.
આદુ શી ૧-૩ રતલ, લસણ ૯ પેની રતલ.
પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ પોસ્ટેજ જુદું. બાસ્કીટ શી. ૧૦-૬ ડઝન; લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૬-૬ ડઝન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

સમાચાર સંગ્રહ

—વિદેશોમાં કામગીરીની ધમાળથી શ્રી કૃષ્ણમેનન કંટાળી ગયા છે ને ભારતમાં રચનાત્મક કાર્યમાં પરોવાઈ જવાનું ઇચ્છે છે એમ જણાય છે. અમારના નિયોજન પંચને વિખેરી નાખી તેને સ્થાને નવી સમિતિ રચવાની સુચના થયેલી છે. આ નવી સમિતિ ત્રીજી પંચ વર્ષીય યોજનાનું બ્લ્યુપ્રિન્ટ તઈયાર કરવાની કામગીરી ઉપાડશે તેમાં શ્રી મેનનને સ્થાન અપાય એવી સંભાવના છે.

—દરેક પ્રધાનોએ પાર્લામેન્ટના પ્રવેશ દ્વારમાંથી દાખલ થવું જોઈએ એવા વડા પ્રધાનના અનુરોધને દેશભરમાં આવકાર મળ્યો છે. હકીકતમાં એવી આશા વર્તાય છે કે આ નિયમને કોઈ અપવાદ નહીં હોય.

—ત્રિમૂર્તી—જનસંઘ, હીંદુ મહાસભા અને રામરાજ્ય પરિષદે હજી એવી રાજકીય વિચાર સરણી અપનાવી નથી જેના પ્રવાહમાં તેઓ જનતાને આકર્ષી લઈ જઈ શકે. જો કે ચુંટણીને ટાંકણે ભારતની સલામતી માટે પાકીસ્તાન તરફથી ભય ઉભો થશે તો આ પક્ષો ચુંટણીમાં સારી ઝમક બતાવી જશે. કારણ કે આ પક્ષો પાકીસ્તાનના રાજકરણ અને તેમના મિત્રોના એજન્ટો અંગે નિઃશંકપણે વાસ્તવિક વલણ અખત્યાર કરે છે.

—ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદ ભારતના રાષ્ટ્રપતિ તરીકે વધુ પાંચ વર્ષ સેવા આપવા ચુંટણી લડવા તઈયાર થયા છે, એટલે એ અંગેની વિવિધ અટકળોનો અંત આવી ગયો છે.

—વલ્લભ વિદ્યાનગરની સરદાર વલ્લભ ભાઈ યુનીવર્સીટીના ઉપકુલપતિ શ્રી બાઈ લાલ કાકાએ જાહેર કર્યું છે કે સરદાર વલ્લભભાઈ વિદ્યાપીઠના સત્તાવાળાઓએ તે સંસ્થાના સંચાલન અંગેનાં કેટલાંક ક્ષેત્રોમાં વિદ્યાર્થીઓનો પણ સાથ લેવાનો નિર્ણય કર્યો છે. વિદ્યાર્થીઓ ગ્રામવિસ્તારની જરૂરીયાતોનો અભ્યાસ કરશે અને તે જરૂરીયાતો પુરી કરવા માટે અભ્યાસક્રમ ઘડી કાઢવામાં વિદ્યાપીઠને મદદ કરશે.

—સૌરાષ્ટ્રના રેલવે કામદારોનો સૌથી મહત્વનો મકાન ભાડાનો પ્રશ્ન ઉકલી ગયાં છે અને આથી તેમને ૭૫ લાખ રૂપીયાનો ફાયદો થયો છે. રેલવે કામદારો આથી ખુબ ખુશ થઈ ગયા છે આ પ્રશ્નનો સુખદ ઉકેલ આણી આપવા માટે રેલવે કામદારો એક જાહેર સમારંભ યોજીને શ્રી ઢેબરભાઈનો આભાર માનશે અને શ્રી ઢેબર ભાઈને એકાવન હજારની થેલી અર્પણ કરવામાં આવનાર છે.

—જાણીતા સંગીતકાર અને ફિલ્મ સંગીત દિગ્દર્શક શ્રી શંકરરાવ વ્યાસનું અચાનક હૃદય બંધ પડતાં અમદાવાદમાં અવસાન થયું છે.

—મુંબઈનાં સામાજીક કલ્યાણ ખાતાનાં પ્રધાન કુ. ઇન્દુમતિ બહેન શેઠ અમદાવાદની મુલાકાતે આવ્યા ત્યારે તેમના પર કાળા ધ્વજ વાળી લાકડીઓ વડે હુમલો કરાયો હતો અને તેમને ધક્કા મુકકીનો ભોગ બનાવાયાં હતાં. પરિણામે તેઓ બે ત્રણ વખત પડી ગયાં હતાં અને ભોલાયુ હતું.

—નવી દિલ્હીમાં એશિયાના લેખકોની પરીષદ ૨૨મી ડીસેમ્બરના મળી હતી. તેમાં ઇજીપ્ત, અફગાનસ્તાન, ઇરાન, પાકીસ્તાન, ચીન વીએટ નામ, કોરિયા, જાપાન, બર્મા, સીલોન, ઇન્ડોનેશીયા, વગેરે દેશના પ્રતિનિધિઓએ હાજરી આપી હતી. એ પરિષદમાં લેખકની સ્વતંત્રતા, લેખકનું કર્તવ્ય, વગેરે પ્રશ્નોની ચર્ચા કરવામાં આવી હતી.

—ગુજરાત સૌરાષ્ટ્ર તથા કચ્છના કોંગ્રસના ઉમેદવારો નકકી થયા છે. તેમાં મોરારજીભાઈ દેસાઈ સુરતથી લોકસભા માટે ઉભા રહેવાના છે, ખંડુભાઈ અમદાવાદથી લોકસભા માટે, નંદાજી, સાબર કાંઠા વિભાગમાંથી, રસિકલાલ પરીખ. જાદવજી મોદી, ગુજરાત પ્રાંતિક સમિતિના પ્રમુખ મગનભાઈ પટેલ વગેરે લોકસભા માટે ઉભા રહેવાના છે. મહાગુજરાત વાળા તરફથી પણ બધી બેઠકો માટે રસાકસી થશે. ગુજરાતમાં પ્રજાસમાજવાદી પક્ષ તથા મહાગજરાત પક્ષ પણ સંયુકત મોરચો રચશે.

—ગુજરાતમાં, તથા બંગાળમાં, પ્રજા સમાજવાદી પક્ષને બીજા પક્ષો સાથે સંયુકત મોરચો રચવાની પ્રજાસમાજ વાદી પક્ષની કારોબારીએ છુટ આપી છે.

—મહાગુજરાત જનતા પરિષદના પ્રમુખ તરીકે શ્રી ઇન્દુલાલ યાજ્ઞિકની વરણી થઈ છે.

—હવે પછીથી લશ્કરમાં અંગ્રેજી શબ્દો વપરાતા હતા તેને બદલે ૩૪૦ નવા હીંદી શબ્દો વપરાશે. જેમ કે *Slow march* ને બદલે ધીરે ચલો, *Double march* ને બદલે 'દૌડ કે ચલો,' *Quick march* ને બદલે તેજ સે ચલો વગેરે.

—આગામી ચુંટણીમાં અત્યાર સુધી સરકારે જેમને પક્ષ તરીકે સ્વીકારી 'નથી એવી ૭ પાર્ટીઓ, ચુંટણી ને માટે સ્વીકારવાની અરજી કરી છે. જેમાંની ડો. લોહિયાની અખિલ ભારત સમાજવાદી પાર્ટી, બોલ્શેવીક પાર્ટી, ફોરવર્ડ બ્લોક, *Revolutinary Communist Party, Revolutinary Socialists Party* છે.

—હીંદમાં આવેલી પરદેશી પેઢીઓનું હીંદી કરણ ઝડપથી થતું જાય છે. અને એ પેઢીઓમાં વિદેશી અધિકારીઓની સંખ્યા જે ઓછી કરવામાં આવે છે. ૧૯૫૪ માં ૬૭-૭ ટકા વિદેશી અધિકારીઓ હતા. તેને બદલે હવે ૫૪.૬ ટકા છે.

—પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાને કહ્યું કે પાકીસ્તાનને માટે દ્વિરાષ્ટ્ર સિદ્ધાંત સાચો નથી. પાકીસ્તાનના હીંદુઓ અને મુસ્લીમો એકજ રાષ્ટ્રના છે.

—અમદાવાદના મીલ મજુરોના પગારમાં વધારો થયો છે, અને એમને મીલના તંત્રમાં ભાગ આપવાના સિદ્ધાંતનો સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો છે.

—જાણીતા હરિજન કાર્યકર ડો. આંબેડકરનું નવી દીલ્હીમાં હૃદય બંધ થવાથી મોત નીપજ્યું હતું. એમનું શબ મુંબઈ લાવવામાં આવ્યું હતું. ત્યાં દોઢ લાખ માણસોએ એમની સ્મશાન યાત્રામાં ભાગ લીધો હતો. અને વધુ પઉ હજાર હરિજનોએ બુદ્ધ ધર્મ અંગીકાર કરવાનો સંકલ્પ કર્યો હતો. દેશ ભરમાં અનેક શોકસભાઓ ભરાઈ હતી, અને એમણે હરિજનોની જે સેવા કરી તે બદલામાં એમને ભવ્ય અંજલીઓ અપાઈ હતી.

—એવા એક સમાચાર મળે છે કે પાકીસ્તાન કાશમીરનો અત્યારે જેટલો ભાગ એની પાસે છે, તેટલો પોતાની પાસે રાખીને હીંદની પાસે છે તે હીંદ રાખે એ પ્રકારનું સમાધાન કરશે. જવાહરે લોકસભામાં હીંદ એ જાતનું સમાધાન સ્વીકારી લેવા ઉલ્લેખ પરોક્ષ રીતે કર્યો હતો. એમણે જણાવ્યું હતું કે આ જાતનું સુચન એમણે બે વર્ષ પહેલાં પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાનને કર્યું હતું.

—રેલવેના ડબ્બાઓને શણગારવાનું અને એને સજ્જ કરવા માટેનું મદ્રાસની પાસે પરોમ્બુરમાં કારખાનું ખોલાશે.

—બીજી પંચ વર્ષીય યોજના સફળ બને એટલા માટે કેન્દ્ર સરકાર અને રાજ્યની સરકારો ૯૦૦ કરોડ રૂપિયા જેટલા નવા કરવેરા નાખશે.

—પાકીસ્તાનમાં, લશ્કરી કવાયત તથા લડાઈમાં લશ્કરની કરામતનું પ્રદર્શન આ મહિનાની ૧૪મીથી ૧૭ તારીખ સુધી ભરાનાર છે. એમાં પરદેશોને નિરીક્ષણ કરવા બોલાવ્યા છે. એમાં આમંત્રણ જેને આપવામાં ન આવ્યું હોય તેવા દેશોમાં, હીંદ. રશિયા, ચીન, અફઘાનિસ્તાન તથા ઇજીપ્ત છે.

—હીંદુસ્તાનમાં આવીને કાયમી વસવાટ કરવા માટેની માગણીઓ પાકીસ્તાન વાળા કરે છે. જે હીંદમાં આવે છે, તે પાછા પાકીસ્તાન જવાની ના પાડે છે.

—આવતી ચુંટણીમાં પ્રત્યેક પક્ષને રેડીયો સ્ટેશન પરથી ચુંટણીનો પ્રચાર કરવા દેવાની છુટ આપવામાં આવશે, એમ પ્રચાર ખાતાના પ્રધાન શ્રી બાળ કૃષ્ણ કેસકરે લોકસભામાં જણાવ્યું હતું.

—ગાંધીજીની ફીલસુફીનો સરળતાથી અભ્યાસ થઇ શકે એટલા માટે ગાંધી સ્મારક નિધિએ મણિભુવન, જે જગ્યામાં ગાંધી પહેલાં રહેલા હતા ત્યાં—એક પુસ્તકાલય ઉભુ કર્યું છે.

—લોકસભામાં ગૃહપ્રધાન શ્રી દાતારે પ્રશ્નોત્તર સમયે જાણાવ્યું હતું કે સરકારી અને અદાલતી કામ કાજોમાં જ્ઞાતિનો થતો ઉલ્લેખ રદ કરવા અંગે મધ્યસ્થ સરકારે રાજ્યોને લખ્યું છે. બીજા એક પ્રશ્નના જવાબમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે, બિહાર, ઉત્તરપ્રદેશ, રાજસ્થાન અને મધ્યપ્રદેશે સત્તાવાર ભાષા તરીકે હીંદીનો સ્વીકાર કર્યો હોવાથી તેમની સાથેનો પત્રવ્યવહાર મધ્યસ્થ સરકાર અંગ્રેજીમાં કરે છે પણ તે સાથે તેનું હીંદી ભાષાંતર પણ મોકલે છે.

—કોંગ્રેસ વરિષ્ઠ મંડળ ઉપ-રાષ્ટ્રપતિ ડો. રાધાકૃષ્ણનને પણ ચાલુ રાખવા માગે છે, પરંતુ તેઓ ચાલુ હોદ્દાથી ફારેગ થવા માગતા હોવાની હકીકત બહાર આવી છે. છતાં જાણવા મળે છે કે એમને જાહેર જીવનમાંથી નિવૃત્ત થવા દેવાશે નહીં. નહેરૂ—આઈઝેનહોવર મિલન બાદ ભારત-અમેરીકાના નૂતન સંબંધો શરૂ થતાં અમેરીકામાંના ભારતના એલચીનું સ્થાન અત્યંત મહત્વનું બની રહેશે એવી લાગણી જોર પકડતી જાય છે. અને તેથી એવી માન્યતા બળવત્તર બની છે કે ડો. રાધાકૃષ્ણનને અમેરીકા માટેના ભારતના પ્રતિનિધિ નીમવા જોઇએ.

—ભારતના સામ્યવાદીઓને ચીનના પ્રધાન મંત્રી શ્રી ચાઉ એન લાઇના પ્રવચનથી બીજી થપ્પડ પડી છે. શ્રી ચાઉએ શ્રી નહેરૂના નેતૃત્વ હેઠળ ભારતે સાધેલી પ્રગતિની પ્રશંસા કરી છે. હવે જ્યારે ચીન અને રશિયાના, સામ્યવાદના પ્રખર પુરસ્કર્તાઓ ભારતની સિદ્ધિઓનાં ભારોભાર વખાણ કરતા હોય ત્યારે સામ્યવાદીઓ કયે મોઢે કહી શકે કે કોંગ્રેસ રૂઢિચુસ્તોની સંસ્થા છે? આથી આગામી ચુંટણીઓમાં અત્યારે ધારાસભા અને સંસદમાં તેમનું જે પ્રતિનિધિત્વ છે, તેના કરતાં વધુ બેઠકો લઈ જાય એવી શકયતા બહુ ઓછી જણાય છે.

જોડણી કોશ મોટો

ગુજરાતી ઠ ગુજરાતી ડીકશનરી.

કીમત. પા. ૧-૨-૬.

'Indian Opinion'

P. Bag, Durban, Natal.

અમારી ચાલુ વાર્તા

ધુપ સુગંધ

લેખક: સોપાન

પ્રકરણ ૨૯મું

માધવી પિતાને પત્ર તો લખે છે પરંતુ તે પછી એની સમગ્ર શકિત જાણે હરાઇ જાય છે. કૈલાસબા હૃદયવ્યથા જીરવી શકતાં નથી ને ગંભીર માંદગીમાં પટકાઇ પડે છે. કૈલાસબાનું હૈયુ પોકારે છે: 'ના, તમે એને કંઇ કહેશો નહિ, પૂછશો નહિ. શાંત રહો, શાંત રહો!'

માધવીએ વિચારી રાખ્યું હતું તેમ એ ઘેરથી નીકળી સીધી તરલિકાને ત્યાં પહોંચી અને તેને સાથે લઇ કોલેજની નજીક આવતાં મોટર માંથી ઉતરી ગઇ. અત્યાર સુધી એણે રાખેલા મૌનથી તરલિકા આશ્ચર્ય અનુભવતી મનમાં કંઇ કંઇ કલ્પના ઓ કરતી હતી. મોટર ચાલી ગયા પછી માધવીએ કહ્યું:

'આજે તારી સાથે એક ગંભીર બાબતમાં વાત કરવી છે. તું કહે તો પુસ્તકાલયમાં જઇએ અથવા રેસ્ટોરાં માં બેસીએ.'

'તને અનુકુળ હોય તેમ કરીએ.'

'તો રેસ્ટોરાંમાં.' માધવી બોલી ને બંને એ તરફ વળ્યાં.

'કુમારભાઇએ કમલેશ અને મારા સંબંધ વિષે બાને બધુ કહ્યું.' એક કેબિનમાં બેઠા પછી માધવી ગંભીર સ્વરે બોલી.

'એમ? કયારે?' તરલિકાએ આશ્ચર્ય થી પુછ્યું.

'અઇ કાલે. મને સમજ ન પડી કે કમલેશના પત્રની અને અમારા આટલા સંબંધની એમને શી રીતે ખબર પડી!'

'એ તારી પાછળ ધ્યાન રાખતો ફરતો હશે!' સહેજ વિચાર કરી તરલિકાએ કહ્યું ને તરત પુછ્યું:

'પછી થયું શું?'

'પછી તો બાને તીવ્ર આઘાત લાગ્યો. મારાથી પણ એ સહન થઇ શકયું નહિ. મે બધુ સ્વીકારી લીધુ.'

'સારૂં થયું.' તરલિકા બોલી.

'સારૂં કર્યું?' માધવીએ આશ્ચર્ય વ્યકત કર્યું.

'હા, કોઇ ને કોઇ દિવસ તારે એમને એ વિષે કહેવાનું જ હતું. સંભવ છે કે આથી વધુ સારી રીતે તું એમને જણાવી શકત નહિ.' સહેજ વિચાર કરી તરલિકાએ ઉમેર્યું: 'મને લાગે છે કે હવે આખરી નિર્ણય કરી લઇ ચોકકસ દિશામાં પગલુ ભરવાની ઘડી આવી પહોંચી છે.'

માધવી વિચારમાં પડી. તરલિકાએ પૂછ્યું:

'બહુ વિગતથી બધી વાત થઇ?'

'ના, ના. છુટકછુટક...થોડા શબ્દો માં જ.'

'કમલેશનો પત્ર તારી પાસે જ હતો?'

'હા, પણ એમણે તે વાંચ્યો નથી, માગ્યો પણ નથી.'

'આ વિષે તે કંઇ વિચાર્યું છે?' ગંભીર સ્વરે તરલિકાએ પુછ્યું.

'હા, મને એમ થાય છે કે બાપુજી ને એક પત્ર લખી બધી વાત જણાવી દઉ, ને સાથે કમલેશનો પત્ર પણ વાંચવા આપુ.'

'કમલેશનો?'

'હા, એમાં કમલેશનું હૃદય ઠલવાયુ છે. કમલેશ જે કંઇ છે તેનું યથાર્થ પ્રતિબીંબ તેમાં ઉઠયું છે.'

'પિતાજી એ પત્ર વાંચી શકશે?'

'એ કહેવું મુશ્કેલ છે.' માધવી વિચારમાં પડી. 'પણ બીજું થઇ શું શકે? સામે બેસીને તો મારાથી કંઇ જ કહી શકાશે નહિ.'

થોડી વિચારણા ને ચર્ચાને અંતે તરલિકાએ તેમાં સંમતિ આપી. માધવીનું મન એથી મજબુત બન્યું. તરલિકાએ તે પછી પુછ્યું:

'પિતાજી તમારાં લગ્નમાં સંમતિ આપશે?'

'લગ્ન?...એવું તો મેં કંઇ વિચાર્યું જ નથી.' આશ્ચર્ય ને મુંઝવણના મિશ્ર ભાવો સાથે માધવી બોલી ઉઠી.

તરલિકાએ કહ્યું: 'તમારી મૈત્રી ને આ લાગણી–સંબંધનો એ જ અર્થ છે. બાને આઘાત લાગ્યો ને બાપુજીને લાગવાનો છે તેનું પણ એ જ કારણ છે. કુમારની બધી પ્રવૃત્તિના મૂળમાં પણ એ જ મનોવૃત્તિ પડેલી છે.'

માધવી એકેએક શબ્દ ધ્યાનથી સાંભળતી હતી.

'તેં હજી એ વિષે નિશ્ચિત રીતે વિચાર્યું જ નથી?' તરલિકાએ સહેજ ઉંચા સાદે પૂછ્યું.

'મેં જે કંઇ વિચાર્યું છે તેનો અર્થ તો એ જ થાય છે.' વિચારમય સ્થિતિમાં માધવીએ ઉદ્‌ગારો કાઢયા. 'કમલેશને મારે સાંત્વન આપવું છે, એની સાથે જીવનની પ્રેરણા બનીને રહેવું છે.'

'અને તારી પોતાની કોઇ જરૂરીયાત જ નથી?'

'જરૂરીયાત છે, મારે પણ તેની સાથે જ રહેવું છે...પણ માતાપિતાને છોડવાનું મારાથી બની શકશે નહિ... તેઓ મારા વિના કેમ રહી શકે, કેમ જીવી શકે તે હું કલ્પી શકતી નથી... અત્યારે હું તારી પાસે આવવા નીકળતી હતી ત્યારે બાએ કહ્યું, એમના પ્રાણ મારે આધારે જ ટકી રહ્યા છે!'

માધવીના નિખાલસ ને લાગણી ભર્યા ચહેરા સામે તરલિકા જોઇ રહી. એના એકેએક શબ્દમાં હૃદયની સચ્ચાઇ નો ધ્વનિ હતો તેની એને પ્રતીતિ થઇ.

'બા–બાપુજી કમલેશ સાથેનો સંબંધ સદંતર છોડી દેવાનું તને કહેશે તો?' તરલિકાએ પુછ્યું.

'એ જ તો મુશ્કેલી છે.' માધવી બોલી.

'અને કમલેશ કહેશે કે હવે તારા વિના જીવવાનું એને માટે અશકય છે, તો?'

'એમ કહ્યું જ છે એણે.'

'તું માને છે કે આજે નહિ તો નજીકના ભવિષ્યમાં પણ કમલેશ સાથે લગ્નથી જોડાવામાં બા–બાપુજીની સંમતિ મળી રહેશે?'

'મને આશા નથી.'

'તો તું શું કરશે?...બેમાંથી એકને તો નારાજ કર્યા વિના ચાલશે જ નહિ.' તરલિકા કંઇક દ્રઢતાથી બોલી.

માધવીના મુખ ઉપરની ગંભીરતા માં વધારો થયો. એણે કંઇ જવાબ ન આપ્યો, પણ હૃદયમાં ઉંડે ઉંડે એવી ભાવના પ્રગટતી હતી કે બેમાંથી કોઇ નારાજ ન થાય, કોઇને આઘાત ન લાગે, બધાં પ્રેમ અને પ્રસન્નતા મેળવે એવું કંઇક શોધવું જોઇએ.

થોડીવાર મૌન છવાઇ ગયું. તરલિકા પોતાના અંતરમાં ઉંડી ઉતરી. એને થયું કે સહજ રીતે તો માધવીને માતા પિતાની સંમતિ મળી શકે નહિ અને માતાપિતાને આઘાત આપીને આગળ વધવાની શક્તિ કે વૃત્તિ માધવીમાં દેખાતી નથી.

'ત્યારે શું એ કમલેશને છોડી શકે એમ છે? એનુ દુઃખ જોવાની અને જીરવવાની માધવીમાં શક્તિ છે?' તરલિકાના મનમાં પ્રશ્નો ઉઠલા ને દબાવી દીધેલી લાગણીનું ઝરણુ ફુટી નીકળ્યું:

'માધવી તો કમલેશ પ્રત્યેના પ્રેમ ના પ્રવાહને પાછો વાળવા માટે અસમર્થ છે, પરંતુ કમલેશમાં પણ એવી શક્તિ કે વૃત્તિ હશે ખરી? માધવી કમલેશને છોડે જ નહિ, પરંતુ પળભર માની લઉ કે છોડે તો કમલેશ ની શી સ્થિતિ થાય? કમલેશની હૃદયવીણામાંથી આજે માધવી સિવાય બીજો કયો સૂર ઉઠી શકે એમ છે?'

તરલિકાનું હૈયું લાગણીથી ભીંજાઇ ગયું. આ વિચાર પ્રવાહમાં તે આગળ વધી શકી નહિ. વધુ કલ્પવાની હીંમત જ તે ગુમાવી બેઠી.

'માધવી!' ધીમેથી તરલિકાએ કહ્યું. 'હવે જઇએ, સાંજે વધુ વિચારીશું.'

માધવી ઝબકીને વિચારમાંથી જાગી હોય એમ તેની સામે જોઇ રહી ને પછી બેઠી થઇ. બંને મૂગાં મૂગાં કોલેજમાં જઇ પહોંચ્યાં. માધવીએ આજુબાજુ નજર ફેરવી, પણ કમલેશ એને દેખાયો નહિ. વિચાર્યું કે ઉદાસ બની ઓરડીમાં જ પુરાઇ રહ્યો હશે! તરલિકાને તો કંઇ કહેવા કે પુછવા જેવું હતું જ નહિ, કારણ કે તે માધવીથી પણ વધુ ગંભીર ને ગ્લાનિમય લાગતી હતી. એના મન માં જે ચાલતુ હતું તેની માધવીને કશી જ ખબર નહોતી.

માધવી ખિન્ન વદને વર્ગમાં દાખલ થઇ ત્યાં સામેની બારી પાસે તેની પ્રતિક્ષા કરતો ઉભો હોય એમ કમલેશ દેખાયો. એના મુખ ઉપર પ્રસન્નતા વ્યાપેલી હતી. માધવીને જોતાં આનંદની સુરખીમાં વધારો થયો. માધવીના મુખ ઉપર પણ તેનું પ્રતિબીંબ પડયું. કંઇક ગીત ગણગણતો એ સામે આવ્યો ને ધીમેથી બોલ્યો: 'આજે તો મન અને માથું ઠેકાણે છે ને?'

'એ હંમેશાં ઠેકાણે જ હોય છે.' હસીને માધવીએ કહ્યું.

'હંમેશાં?' કમલેશે કટાક્ષમાં પુછ્યું.

'એ હંમેશાં જ કહેવાય.' માધવીએ જવાબ આપ્યો. તરલિકા પાસે જ હતી. એણે બંનેના ચહેરા અવલોકયા હતા અને આ સંવાદ પણ સાંભળ્યો હતો. પ્રયત્ન પુર્વક એણે હસતું મુખ રાખ્યું હતું.

વર્ગમાં અધ્યાપક દાખલ થયા ને સૌ પોતાના સ્થાન ઉપર ગોઠવાયાં. માધવીના મનમાં વિચારો ચાલ્યા: 'કમલેશને મારાથી કંઇ કહી શકાશે નહિ...જો મારા દુઃખની વાત એ જાણે તો આનંદથી પ્રકાશતા ચહેરા ઉપર ગ્લાનિની કાળી વાદળી છવાઇ જાય. ના, મારૂ દુઃખ મારે જ પી જવું જોઇએ, કમલેશને એ કહેવાય જ નહિ.'

કમલેશ વિચારતો હતો: 'માધવી આજે સ્વસ્થ દેખાય છે, હવે તેનામાં હીંમત પ્રગટશે ને અમારો માર્ગ સરળ બનશે.'

તરલિકાના મનમાં ચાલતું હતું: 'મારા દુઃખને રોવાનો આ સમય નથી. કમલેશને સુખી કરવા ને માધવીનું રૂંધાયેલું મન મુકત કરવા મારે સહાય રૂપ થવું જોઇએ...માધવીના બાપુજીને તો નહિ, પણ એનાં બાને હું મળું. કમલેશ ને માધવી વચ્ચે કેવો અદ્‌ભુત પ્રેમ છે ને કમલેશ કેવા ઉંચાં હૃદયનો જુવાન છે તે એમને કહું.'—ક્રમશઃ

સામાજીક ખબરો

[આ કોલમોમાં છપાતા ખબરો અમને વ્યક્તીઓ તથા સંસ્થાઓ તરફથી મોકલવામાં આવેલા હોય છે. વ્યવસ્થાપક.]

રોડેશીયામાં પહેલું મિશ્ર જાતિ સીનેમા

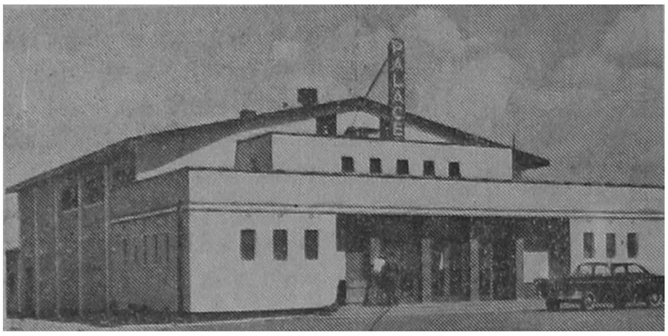

નોર્ધન રોડેશીયાના પાટનગર લુસાકામાં તા. ૧૨મી જાન્યુઆરીથી જાતિય ભેદભાવ વિના દરેક કોમ માટે ખુલ્લુ મુકવામાં આવતું "પેલેસ થીયેટર" અત્રેના મેસર્સ રોયલ આર્ટ સ્ટુડીઓઝ (વી. મીસ્ત્રી એન્ડ બ્રધર્સ) તરફથી કુલ્લે પૌંડ ૨૫૦૦૦ના ખર્ચે બાંધવામાં આવેલ છે. જેની ઉદ્‌ઘાટન ક્રિયા અત્રેના જાણીતા ડો. એલેક્ઝાન્ડર સ્કોટ. *M.P.*ના શુભ હસ્તે થનાર છે. થીયેટર માં તદ્દન આધુનિક ઢબની મશીનરીઓ ગોઠવવામાં આવી છે અને કુલ્લે ૫૦૦ ખુરસીઓની સગવડવાળું છે. આ થીયેટર આખા ફેડરેશનમાં સૌ પ્રથમ ઇન્ડીયન માલીકીનું રંગભેદ વિનાનું સીનેમાં છે.

પ્રિટોરીયામાં લગ્ન

કરાડી નિવાસી હાલ મુ. પ્રિટોરીયા ના સ્વ. શ્રી રામાભાઇ પ્રેમાભાઇના સુપુત્ર ચિ. રમણલાલનાં શુભ લગ્ન આવડાફળિયા નિવાસી સ્વ. શ્રી જેરામભાઇ વલ્લભભાઇ હાલ મુ. ડીઆર. ૬૫ ની સુપુત્રી ચિ. મણીબેન સાથે વિક્રમ સંવત ૨૦૧૩ના માગશર સુદ ૧૫ ને સોમવાર તા. ૧૭ ડીસેમ્બર ૧૯૫૬ના શુભ દિને કીમ્બર્લીમાં થયા હતાં.

કેનીયાના ક્રિકેટરોને વિદાય ભોજન સમારંભ

ડરબનનું કાઠીયાવાડી હીંદુ યુથ ઓરગનાઇઝેશન જે હાલમાં જ સ્થપાયુ છે તેણે કેનીયાથી આવેલ ક્રિકેટ ટીમને કાઠીયાવાડ હીંદુ સેવા સમાજના હોલ માં વિદાયગીરીનો ભોજન સમારંભ યોજ્યો હતો. ભોજન ગુજરાતી પદ્ધતીનું હતું પણ બીજી બધી યોજના પશ્ચીમી ઢબની હતી. સમારંભમાં સંગીત ઘણું સુંદર ગોઠવવામાં આવ્યું હતું.

-યુવકોની આ સંસ્થા હમણાં જ સ્થપાઇ છે. જો કે તે કંઇક સંકુચીત માનસ ધરાવે છે પણ અમે આશા રાખીએ છીએ કે તે એક દીવસ વિશાળ બની-યુવકના આદર્શ મુજબ-ડરબનના સમસ્ત યુવકોનું પ્રતિનીધી મંડળ બને.

ગૃહિણી માટે ઉપયોગી

બટેટાના પાપડ

બનાવવાની રીત

આશરે પાંચ રતલ બટેટાં લઇ તેને સારી રીતે બાફવા જ્યારે બટેટાં ફાટવા માંડે ત્યારે નીચે ઉતારી ઠંડા પડવા દેવા. પછી તેનો છુંદો કરી તેમાં થોડાં મરી તથા નીમક ભેળવવું.

પછી છુંદાને બરાબર મસળી જાડી પુરી જેવા પાપડ વણી તડકે સુકવવા. સુકાતાં ખુબ સમય લાગતો હોવાથી ચોમાસામાં કે વાદળાં વાળી ઋતુમાં આ કામ ન ઉપાડવું.

પછી ડબામાં ભરી રાખી જ્યારે ઉપયોગમાં લેવા હોય ત્યારે તળીને ખાવા. આ પાપડ ખાવામાં ચા સાથે બહુ સ્વાદ આપે છે.

—એક બહેન.

બેનોને નવી વાનગીઓ નીચેના સરનામે મોકલવા વિનંતી છે.

'Indian Opinion', P. Bag, Durban.

કેટલીક સામાન્ય વાતો

૧. મધમાખ, મચ્છર કે કીડીમકોડી ના ડંખ ઉપર સોડા ભીંજવી લગાડવો. બળતરા બંધ થશે.

૨. તળવાની ચીજો નાખતાં કેટલીક વાર ઉભરાય છે ત્યારે કડાઇમાં સોડા નાખવાથી ઉભરો બેસી જશે.

૩. ફુલદાનીના ફુલ તાજા રાખવા જરા સોડાના મીશ્રણવાળું પાણી રાખવું જેથી ફુલ લાંબો સમય સુધી જળવાઇ રહેશે.

૪. ઘી-તેલના ડાઘ કાઢવા હાથે જરા સોડા ચોપડવાથી જલદી સાફ થઇ જશે.

—બ્રીટનના યુદ્ધખાતાના મંત્રી શ્રી. જહોન હેરે જણાવ્યું હતું કે, સુએઝની નહેરના ઝગડા સંબંધમાં ૩૦મી સપ-ટેમ્બર સુધી બ્રિટને કરેલી તઇયારી ઓનું વધારાનું ખર્ચ ૭,૫૦૦,૦૦૦ સ્ટર્લીંગ જેટલું થવા જાય છે. અઠવાડીયાનું વધારાનું ખર્ચ દશ લાખ સ્ટર્લીંગ જેટલું રહે છે.

સાભાર સ્વીકાર

રમણ બ્રધર્સ (જો'બર્ગ)	૧	૧	૦
ડબ્લ્યુ. ઇ. સીલ્ક (સોલ્સબરી)	૫	૫	૦
ફેર વ્યુ લોન્ડ્રી (ઇ. લંડન)	૧૦		૦
એન. દુલ્લભ (કેપટાઉન)	૧૫		૦
કુલ સરવાળો	૭	૧૧	૦

વિનતીનો જવાબ

હરકીશન ભગત (ક્રુકપેન) એક ગ્રાહક.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેક્સ રીટન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠલ

૧૨ બાર્કીલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

માટીના ઈલાજો

આ નાની પુસ્તીકા આ પત્રમાં જે માટીના લેખો હાલમાં પ્રસીદ્ધ થયા છે તેજ લેખક દ્વારા લખાયલી આ ઓફીસેથી મળશે. કીંમત ૧/- પોસ્ટેજ સાથે.

'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

ટ્રાંસવાલના હીંદીઓને તક

જાણીતું અને ચાલુ

પ્રીંટીંગ પ્રેસ

વેચવાનું છે લેનારને ધંધો શીખવવામાં આવશે. વહેલો તે પહેલો.

આજે જ લખો:

Advertiser (Selling Press)
C/O Indian Opinion,
Private Bag, — DURBAN.

વહેલો તે પહેલો

ઘરની સગવડ સાથે બેથાલમાં ટેલર માટે દુકાન ભાડે દેવાની છે.

ફોન ૭૨ — બોક્સ ૨૨૫

Hajee's Silk Store
Bethal, — Transvaal.

બેનોને વાંચવા માટે

ડરબનની ગુજરાતી મહિલા મંડળે પોતાના "શૌર્ય મહોત્સવ પ્રસંગે એક રસીક ચોપાન્યુ બહાર પાડયું હતું. જે આ ઓફીસેથી શી. ૨-૬ માં મેળવી શકાશે. વાર્તા-અને વિવિધ લેખોનો તેમાં સંગ્રહ છે.

Indian Opinion,
Private Bag,
Durban, — Natal.

શિક્ષકો જોઇએ છીએ

બે શિક્ષકો એરબીક અને ઉર્દુ શિખવવા માટે જોઇએ છે. પ્રમાણ પત્ર સાથે મળો: અથવા લખો.

મદ્રેશા ઇસ્લામીયા
મંત્રી
બોક્સ ૫૦૭૫,
જોહાનીસબર્ગ.

નવલ કથાઓ

છેલ્લો અભીનય	૯	૬
બીજાં પુસ્તકો		
ભૂદાન યજ્ઞ	૨	૦
શ્રેયાર્થીની સાધના (કીશોરલાલ મશરૂવાળાનું જીવન	૭	૬
કીશોરલાલ મશરૂવાળા કૃત		
સંસાર ધર્મ	૬	૦
દીપ નિર્વાણ (દર્શક)	૭	૦

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ

'Indian Opinion', P. Bag, Durban.

K. M. Lodhia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

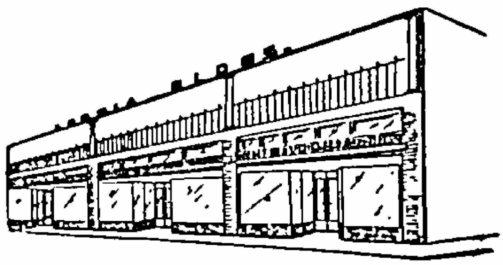

22 ct Jewellery made to order in latest designs

બાવિસ કેરેટ

સોનાના દાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયલુ કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીયે છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની બંગડી અછોડા, સાડીની પીન, વીંટી બકલ એરીંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

Phone 332651 P.O. Box 1549 , Tel. Add ENBEEDEE'

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

33 West Street, JOHANNESBURG.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન જર્સી, વુલ, બાળકો માટેનો જાત જાતનો માલ, ઘર વપરાશ માટે તેમજ લગ્નાદિ પ્રસંગોએ શણગાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

બોકસ ૧૫૪૯.

સારૂં વાંચન સારા સંસ્કાર ઘડે છે

તમારા પ્રિય જનોને ભેટ આપવા

ગાંધી સાહિત્ય

ખરીદો

જુઓ અમારા પુસ્તકોનું સુચી પત્ર.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન,
પ્રાઇવેટ બેગ,—ડરબન.

નવા પુસ્તકો

મોટા માણસના મન	૧	૬
શીલ અને સદાચાર	૧	૦
બોધક ટીકડીઓ	૧	૯
પચાસ પ્રેરક પ્રસંગો	૧	૯
ગાંધીજીના પાવન પ્રસંગો	૧	૦
જીવન સુવાસ	૧	૦
જાણવા જેવી વાતો	૧	૦

ગીતા વિષે જુદી જુદી દ્રષ્ટી

જીવન દ્રષ્ટી (કાકા સાહેબ કાલેલકરની ગીતા વિષે દ્રષ્ટી)	૨	૩
ગીતા મંથન (કીશોરલાલ મશરૂવાલા કૃત)	૫	૦
ગીતા પ્રવચનો વિનોબા કૃત	૨	૬
અનાશક્તી યોગ ગાંધીજી કૃત	૧	૬

ગાંધીજીના પ્રકાશનો

ધર્મ મંથન	૪	૩
કેળવણીનો કોયડો	૫	૦
રામનામ	૨	૦
નિત્ય મનન	૨	૦

મનુબેન ગાંધી કૃત

એકલો જાને રે	૬	૦
કલકત્તાનો ચમત્કાર	૨	૦
બિહારની કોમી આગ	૬	૦

બીજા નવજીવનના પ્રકાશનો

પુર્વ આફ્રીકામાં	૬	૦
સત્યાગ્રહની સપ્તપદી (ગાંધીજીએ કરેલા પાંચ સત્યાગ્રહની આછી રૂપરેખા અને માહીતી)	૬	૦
લોક માન્ય ટિલકનું જીવન ચરીત્ર	૬	૦
હીંદની અંગ્રેજી વેપાર શાહી ૧૬૦૦ થી ૧૮૦૦ નો ઈતીહાસ	૮	૬
મનુષ્યની સર્વાંગીણ કેળવણી	૮	૬
જીવનનો આનંદ	૧	૬

જવાહર કૃત

મારૂં હીંદનું જીવન દર્શન	૧	૦	૦
જગતના ઈતિહાસનું રેખા દર્શન ભાગ બન્ને સાથે	૧	૨	૬

મળવાનું ઠેકાણું :

Indian Opinion,
P. Bag, Durban,—Natal.

તમે 'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન'ના એક ગ્રાહક છો ? જો ન હોય તો શા માટે નહિ ?

ધાર્મીક પુસ્તકો

વિનોબા ભાવે કૃત ઉપનીષદ ગીતાજી વિગેરે ધાર્મીક પુસ્તકોના શ્લોકોપર પ્રવચન.

ઇશાવાસ્ય વૃત્તિ (ઉપનીષદના શ્લોકો)	૧	૬
ગીતા પ્રવચન	૨	૩
સ્થિતપ્રજ્ઞદર્શન (ગીતાજીના બીજા અધ્યાયના શ્લોકો)	૪	૦
મધુકર (લેખોનો સંગ્રહ)	૪	૬
જીવન દ્રષ્ટી (,, ,,)	૨	૬

Obtainable :

INDIAN OPINION.
P/Bag, Durban, Natal.

Jethalal's Mithai House

and

Vegetarian Caffetaria

86 Queen Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWEETMEATS"

અમારે ત્યાંથી બધી જાતની ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ મળી શકશે.

* * * *

આખો દિવસ વેજીટેરીઅન ભોજન મળી શકશે.

* * * *

લગ્ન પ્રસંગે તેમજ પાર્ટીઓ માટે જમણની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * *

હોલ શુભ પ્રસંગે ભાડે મળી શકશે.

* * * *

બોર્ડીંગ અને લોજીંગની સગવડ

કાયમી બોર્ડરોને ખાસ પસંદગી આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને વધુ પસંદગી આપવામાં આવશે. હાલમાં તો માત્ર પુરૂષ વર્ગનેજ લેવામા આવશે. ઓરડાઓમાં નવું અને આધુનિક ઢબનું ફરનીચર રાખવામાં આવેલું છે. દેશમાં જતાં અગર તો દેશમાથી આવતા ઉતારૂઓ માટે કુટુમ્બને રહેવા માટે રહેવાની તેમજ ખાવાની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * *

અમે દેશી સેવરધની સોપારી સેકેલી, અને કાચી તેમજ ધાણાની દાળ, ખારેક, પિસ્તા, અને ચારોલી, વિગેરે રાખીએ છીએ.

* * * *

ઘરનું આથેલું અથાણું અને સારી જાતના પાપડ હંમેશાં તઈયાર હોય છે.

* * * *

ઓર્ડરથી શિખંડ અને દુધપાક બનાવી આપવામાં આવશે.

પ્રાઈસ લીસ્ટ માટે લખો.

મુદ્રક અને પ્રકાશક શ્રીમતી સુશીલા ગાંધી, ઈન્ટરનેશનલ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ, ફીનીક્સ, પ્રાઇવેટ બેગ, ડરબન, નાટાલ.